

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τραγούδι τῶν Ἑλλάδων	ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ
Ὁ Πετεινός	Κ. Σ. ΚΟΚΟΛΗ
Ἡ γυναικεία δριᾶσις ἐν Ἑλβετίᾳ	ΜΗΤΣΑΣ ΠΕΡΡΩΤΗ
Πρωτοβόρχι	ΕΛΕΝΗΣ ΚΑΡΔΑΜΙΣΗ
Πάνω στ' ἀκρογᾶλι	Γ. ΣΤΑΜΠΟΛΗ
Πολλές φορές	Γ. ΚΛΨΑΜΠΕΛΗ
Ἀγάπη μου	·
Τὰ μαρτύρια τῶν Χριστιανῶν	Χ. Π. ΚΑΡΑΒΙΑ
FINALE ULTIMO	Φ. ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀνδρέας Καρκαβίτσας	ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ
Ἐντυπώσεις ἐξ Ἁγίου Ὄρους	ΔΗΜ. Α. ΖΩΓΡΑΦΟΥ
Ἐξιστόρησις τῆς μάχης τοῦ Οὔτο	
Σαράι	ΑΡΙΣΤ. ΛΑΪΠΑ
Θέατρο	Γ. Κ.
Ἡ νέα ἐκδόσις	
· Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ	· Μ. Π.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

<p>ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ</p>	<p>ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ</p>	<p>Πάν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.</p>
<p><i>Διεύθυνσις:</i> Λίδα ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ὀδὸς Μενάνδρου 83 Ἀθήνας</p>	<p>Διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν . . Δρχ. 20 Διὰ τὰ Δημοσ. Γραφεῖα » 40 Διὰ τὴν Ἀμερικὴν . . Δολλ. 4 Δι' Ἀγγλίαν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον Σελλ. 15</p>	<p>Αἱ ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ τῆς 1ης ἐκάστου μηνός.</p>
<p><i>Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις:</i> ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΑΘΗΝΑΣ</p>	<p>ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ ΔΡΧ. 30</p>	<p>ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 1.50</p>

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ
ΤΟΥ Κ. ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΕΛΛΑΔΩΝ

[Ἐκδοσις Ἑλευθερουδάκη]

*Τὸ δένδρο τὸ βαθιόρμιζο ἂν ξεράθῃκε,
πλήθος ξείναζε καταβολάδες.
Ποῖός εἶπε τὴν Ἑλλάδα μας πῶς πέθανε;
Ζῆ καὶ σαλεύει στίς πολλὰς Ἑλλάδες.*

*Κι' ἔχει πολλὰς μαλαματένιες κἀνούλες
ἢ μαρμαρένια κρήνη,
καὶ τῶν Ἑλλάδων ἡ Βασίλισσα
ἡ Ρωμισούνη.*

*Τὸ κριάρι σὲ βωμὸ θυεῖι κι' ἂν σφάγηκεν,
ἐσπείρε τῆς ἀρνάδες τίς μανάδες.
Ποῖός εἶπε τὴν Ἑλλάδα μας πῶς πέθανε;
Ζῆ καὶ σαλεύει στίς πολλὰς Ἑλλάδες.*

*Στῆς καρδιᾶς πολλοὶ τ'ἀδρόκλαδα
χωροῦν νὰ κελαζήσουν σπῖνοι
καὶ τῶν Ἑλλάδων μιὰ ἡ Βασίλισσα
ἡ Ρωμισούνη.*

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Τότε χλωμός ο κύκνος άρχισε στη θλιβερή φωλιά του την πένθιμη μελωδία του θανάτου.

Εκείνη την ημέρα είχαν ξεσπάσει στο χωριό τρομακτικά πράματα. Ημέρα μεσημέρι το χωριό άποκοιμήθηκε, άποκοιμήθηκε με μιās και για πάντα. Ζύγωσε η νύκτα σκοτεινή. Περίεργο, γιατί να είχε έτσι σκοτεινές οι νύκτες ύστερ' από τα μεγάλα κακουργήματα. Θα πή πώς η φύσις δεν είχε τυφλή άσυναίσθητη δύναμις, αλλά εδαισίθητη, τρυφερή μητέρα για όλους και καλούς και κακούς.

Δυστυχημένη μητέρα που ντρέπεται για τα κακουργήματα των παιδιών της και με πυκνό πέπλο κρύβει τη φοικτή εικόνα. "Η μήπως ο ούρανός και η γη ανταγωνίζονται στην άγνότητα και η γη θέλει να φαίνεται όπως εκείνος, άγνή, άσπιλη, δίκαια;. Της άμοιρης από άμνημόνευτα χρόνια, από τότε που ο άνθρωπος άρχισε τα κακουργήματά του οι μυστικοί της πόθοι μένουν άκαρποι. Και κάθε φορά που νέο κακούργημα τη μολύνει, κάθε φορά που έδω κάτω γίνεται νέα άδικία, ή άμοιρη μητέρα σέρνει άμέσως από πάνω της το πυκνό μαύρο πέπλο για να μην ιδη ο ούρανός τα χάλια της. Αιώνες περνούν και ποιός ξέρει ως πότε θα διαρκέσει αυτή ή κατάσταση;..

Σήμερα το σκοτάδι είχε ξεαιρετικά πυκνό. Άπάνω από την καταβασανισμένη ξρήμωσι βασιλεύει «μεγάλη σιωπή». Αύτη ξέρει τα μυστικά των καταπληκτικών γεγονότων, αλλά για ποιόν και γιατί τα φυλάγει είναι άγνωστο. Αύτη έκλεισε με το χρόνο συμμαχία και κυλά στην αιωνιότητα. Πόσα τέτοια πέρασαν έτσι κάτω από τον ούρανό μας;..

Στο χωριό κατέβηκε ή «μεγάλη σιωπή» κ' έφερε μαζί ή της την ξρήμωση και το σκοτάδι. Και μ' αυτά στη μαύρη έκτασι, άόρατη φαινόταν με την κρύα θανάσιμη μυστιζότητα της ή πνοή του θανάτου. Και όλα αυτά είναι έργα των χειρών των ανθρώπων, ενώ ο ούρανός και ή γη είναι μονάχα θλιβεροί και ντροπαλοί θεαταί.

Η ξρήμωσι είναι μάννα της φοικης; άπ' αύτην πνέει θάνατος. Ποιός ζωντανό πλάσμα δέ φοβήθηκε το χάρο;

Ν' άνηχοϋσε τουλάχιστον ένας ήχος, ένας και μόνος! Γιατί; Τι σημαίνει ένας ήχος στη «μεγάλη σιωπή», μέσα στο θανάσιμο σκοτάδι; Άλλά σε

στιγμές φοικης δέ σκέπτονται. Μία φωνή αν άκουσθη θα είχε σημείο ζωής. Τι σημασία έχει από που έρχεται—φθάνει να είναι φωνή, και θα μετριάσει την κρουάδα του τάφου που βασιλεύει στο σκοτάδι. Τότε ή καρδιά δέ θα σπαρτίξει, δέ θα πονη ή ψυχή, το σκοτάδι δέ θα πιέξει βαρεια. Άλλά από ποιόν μπορεί να προέρχεται ή φωνή; Υπάρχει τάχα στο χωριό έστω κ' ένα ζωντανό πλάσμα; Ποιός ξέρει ίσως να ύπάρχη. Πώς όμως ν' άφήση φωνή; Όταν ένα ζωντανό πλάσμα μείνη μονάχο μέσα σε γενικό θάνατο, πεθαίνει κ' αυτό από τρόμο. Μέσα στο άφωνο σκοτάδι τότε μόνον άφίνει το ζωντανό πλάσμα κραυγή. Όταν έλπίζει ν' άκούση άλλην όμοια, διαφορετικά δεν τολμά να φωνάξει. Είναι τάχα εύκολο ν' άνηχήση μέσα σε φοβερή έρημο μιá φωνή και να μείνη χωρίς άπάντησι; Αυτό είναι φοβερότερο και από αυτόν το θάνατο.

Τσιμουδιά! Το χωριό σωμαίνει: σκύλλος δεν άλυκτά, γάτα δέ νιαουρίζει, πόρτα δεν τρίζει, άνθρωπος δεν βήχει, μ' ρό δέ φωνάζει, δεν άνηχοϋν περπατησιές. Όλοι τάχα κοιμούνται; Άλλά χωριό κοιμισμένο μήπως νεκρώνεται έτσι; Τι όνειρο είναι τουτο;...

Μέσα στο σκοτάδι τίποτε δέ φαίνεται. Παντοϋ ήσυχία κ' ξρήμωσι. Το μεσανυκτιάτικο αεράκι φυσά σιγά με τη συνειθισμένη του άδιαφορία και σηκώνει κάποιον μουρμούρισμα, κάποιον ψιθυρισμό, σιγανό σαν συνωμοσία, μυστηριώδη σαν ψιθύρισμα πνευμάτων. Ξέρει το μυστικό που κρύβεται κάτω άπ' αύτη τη σιωπή, κάτι μάλιστα διηγείται, αλλά τη γλώσσα του, φαίνεται, μονάχα τ' άστέρια καταλαβαίνουν.

Επί τέλους άνηήχησε μιá φωνή: ένας πετεινός λάλησε άψηλά και παρατεταμένα. Ποιός δεν ήξερε αυτόν τον πετεινό; Είναι του Μελίκ. Μεγάλος, με κατακόκκινα φτερά και λαμπρή πράσινη ουρά. Είναι ο όμορφότερος και ο πειό κανγατζής άπ' όλους και πρώτος άπ' όλους φωνάζει. Τέτοιος πετεινός είναι. Και σήμερα κατά τη συνήθεια λάλησε πρώτος. Η φωνή του άμοιρου βγήκε από τη μάνδρα του Μελίκ, χύθηκε πλατειά πάνω από το «κοιμισμένο» χωριό και ξεψύχησε στο σκοτεινιασμένο διάστημα. Κι' ύστερα πάλι σιωπή, που τώρα φάνηκε πειό φοβερή,

γιατί τη φωνή του πετεινού δεν άκολούθησε καμμιά άλλη.

Τάχα σ' αυτό το χωριό ένας πετεινός ύπάρχει, ένα μονάχα ζωντανό πλάσμα: πετεινός;

Τό άμοιρο πουλί τόσο τρόμαξε όσο μπορεί να τρομάξει πετεινός. Δεν έχει μεγάλο θυμητικό, αλλά το ένστικτο του έκαμε να μαντέψη άνηκουστες συμφορές. Έννοιωθε πώ ψές τη νύκτα δεν ήταν τέτοιος ο κόσμος. Ήξερε καλά πώς ύστερ' άπ' αυτόν φωνάζει κατά τη συνήθεια ο πετεινός του γείτονα, πράμα που τον θύμωνε ύπερβολικά και στο πείσμα του αντίπαλου, ξαναφώναζε πειό δυνατά, πειό ήχηρά. Σήμερα όμως δεν ακούεται ή φωνή του αντίπαλου και ο πετεινός περιέμενε με άπορία. Άλλά τουτο δεν άπασχολεί πολλή ώρα το ξεχασάτικο πουλί. Ξένοιαστο μάλιστα και με καλή διάθεση προσπάθησε να χαϊδέψη την άγαπημένη γυναϊκά του, εκείνη τη μαύρη κόττα που πιάνει πάντα την ίδια θέση στο ξύλο δεξιά του και με ύπερηφάνεια δέχεται, προτου χαράξει τα χάρδια του άνδρ' της.

Ο πετεινός τέντωσε τη φτερούχα και το ράμφος του, όμως σταμάτησε με φοική ή διπλανή θέση ήταν άδεια, ή φιλενάδα του είχε γίνει άφαντη. Θλιμμένος και θυμωμένος γύρισε στην άριστερή φιλενάδα, αλλά κ' αύτη δεν ύπήρχε. Όλόγυρα έρημιά και σιωπή. Σωμαίνει κ' ο αντίπαλός του. Τίναξε τις φτερούγες του και φώναξε δυνατά. Η φωνή του άτήχησε πάλι στο σκοτεινιασμένο διάστημα και ξεψύχησε μακρυνά μοναχί και χωρίς άπάντησι.

Ο πετεινός περιέμενε. Ήξερε πώς ύστερ' άπ' το δεύτερο λάλημά του, θάνοιγε με τρίξιμο ή πόρτα της μάνδρας, θάμπαινε ο βοσκός, τα ζώα με μουσυνίσματα θα σηκώνονταν στα πόδια είναι ή ώρα που τρώνε.

Φώναξε έξοχα, με δυνατή μεγάλη φωνή που μπορούσε να ξυπνήση όλο το χωριό. ως τόσο ή πόρτα δεν έτριξε, ο βοσκός δέ μπήκε, τα ζώα δεν κουνήθηκαν, στο μανδρι βασιλεύει μιá παράξενη σιωπή. Τι συνέβη; Το μυαλό του πουλιού δεν είχε τη δύναμι να το καταλάβη και άρχισε να φοβάται. Η έρημιά και ή σιωπή το τρομάζουν, το ένστικτο του λέγει πώς κάτι κακό συνέβηκε, πώς ή συνειθισμένη τάξι του κόσμου καταργήθηκε και το πουλί ζάρωσε καταλυπημένο...

Έφθασε ή ώρα να φωνάξει τρίτη φορά και το χωριό θ' άρχιζε σιγά-σιγά να σηκώνεται. Ο πετεινός τίναξε πάλι τα φτερά του, σήκωσε το λαϊμό του, τον τέντωσε και φώναξε με όλη τη δύναμι, άψηλά και παρατεταμένα. Φώναξε και περιέμενε. Τώρα έπρεπε να ξυπνήση ο παπάζ και να βγή με το

γλυκοχάομα ψιθυρίζοντας προσευχές. Όταν άνοιγε και σφαλοϋσε ή μεγάλη διπλή πόρτα, το τρίξιμό της έφθανε ως τη χαμοκέλλα του Μελίκ και ο πετεινός το άκουε. Σε λιγάκι άκούοταν ο ήχος της καμπάνας της εκκλησίας του χωριού, που στα φτερά του πρωϊνού ξεφύρου φερνόταν με ήσυχες διακοιμάνσεις άπάνω από το κοιμισμένο χωριό, σαν ευλογία του ούρανού. Ο ήχος αυτός ξυπνοϋσε όλους, κ' εκείνους που προσευχόταν κ' εκείνους που δουλεύαν. Οι γέροι με χασιμορητά ψιθυρίζουν προσευχές, οι γρηές σε κάθε κτύπημα της καμπάνας σταυροκοιούνται και σα φαντάσματα στους μισσοκοτεινούς δρομάκους, πηγαίνουν στην εκκλησιά. Στα σπίτια άρχινά ή ζωή και ή κίνησι. Όμως σήμερα δεν έτριξε ή πόρτα του παπάζ, δεν άκούστηκε ή καμπάνα. Που είναι ο παπάζ, γιατί σωμαίνει ή καμπάνα, τί συνέβηκε; Ούτε αυτό μπόρεσε να καταλάβη ο πετεινός, αλλά το ένστικτο του τρόμου ξαναρχισε μέσα του. Ψές δεν ήταν έτσι. Και άρχισε να φωνάξει άδιάκοπα. Ήταν ή ώρα που ο βοσκός βγάζει το κοπάδι στον κάμπο, οι πένθιμοι ήχοι της φλογέρας με ήρεμα κλαψιάρικα τσακίσματα άνηχοϋσαν κοντά στο χωριό, και σιγά-σιγά απομακρύνονταν με το κοπάδι στα λευβάδια και στα βουνά. Τους συνόδευαν τα τραγούδια των βοσκών, το τρίξιμο των άλεκτριών και των κάρρων, το μούγκρισμα των ζώων. Ύστερ' από τη νυκτερινή άνάπανσι, στο σουρούπωμα της αύγης, το χωριό ζωορείει, χασιμορείεται κ' έτοιμάζεται για την καθημερινή δουλειά. Ο πετεινός και σήμερα φωνάζει, αλλά του κάκου περιέμενει κάμνοντας διακοπές. Δεν ακούεται ούτε φλογέρα, ούτε βοσκός, ούτε κοπάδι. Οι βοσκοί σήμερα δεν τραγούδησαν, τα κάρρα δεν τρίζανε. Όλόγυρα βασιλεύει σιωπή.

Ο πετεινός απελπισμένος σόπασε. Θα ήθελε τώρα να κατεβη μέσα σε τέτοια ήσυχία, σ' αύτη τη φοβερή έρημιά; Είναι πλάσμα ζωντανό και ζητά τη ζωή. Να ξημέρωνε τουλάχιστο γρήγορα, ναβλεπε τουλάχιστο κάτι το δυστυχημένο πουλί. Άλλά σήμερα άργά ξημέρωνε και το σκοτάδι σα να μην έτοιμαζόταν να φύγη. Πιθανόν το μυαλό του άμοιρου πουλιού να δουλέυε και να σκέπτονταν όσο μπορεί να σκεφθη ένα πουλί, αλλά τα ζητήματα ήταν δύσκολα για το άξιολύπητο μυαλό του. Δεν μπορούσε να καταλάβη τί έπαθε το χωριό, που είναι οι φιλενάδες του, γιατί είναι μονάχος, γιατί δέ βγήκε ο παπάζ, γιατί δέ κτυπούσε ή καμπάνα της εκκλησίας, που είναι ο βοσκός με το κοπάδι, ποιός τους πήρε, γιατί δεν τραγουδούν οι βοσκοί, ποιός έτσι άκαρδα τους άνάγκασε να σωπάσουν; Να κοιμούνται άργα

ἀκόμη ὄλοι; Τί μακρὸς εἶνε αὐτὸς ὁ σημερινὸς ἕπνος; Τὸ ἄμοιρο πουλὶ δὲ θυμᾶται ὅσα εἶδε μὲ τὰ ἴδια του τὰ μάτια.

Ποιὸς ἄφησε ζωντανὸ αὐτὸ μονάχα τὸ πλάσμα; Μέσα στὴ γενικὴ νέκρωσι οὐ ποῖον χρειάζεται; Φώναξε λοιπὸν δυστυχισμένον πουλὶ, φώναξε! Θὰ φθάσῃ ἄραγε ἡ φωνὴ σου ὡς τὸν οὐρανόν;... Καὶ ὁ πετεινὸς ὀλοένα φώναζε...

Ποῖον θὰ ξυπνήσῃ; Γύρω εἶνε βαρὺς, αἰώνιος ἕπνος καὶ ἡ φωνὴ του ἄτονη, ἀδύνατη. Καὶ ὅμως ἀδιάκοπα φωνάζει ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ξύλου μὲ ὅλη του τὴ δύναμι, φωνάζει δυνατὰ, τοῦλάχιστον ἔτσι τοῦ φαινόταν, γιατί ἡ φωνὴ του ἔβγαυε ἀπ' τὸ λαρυγγί του ἔλευσιν, ἄτονη, κλαψιάρικη. Δὲν τίναξε πειὰ τὰ φτερά, δὲν ἦταν γεμάτος περιφάνεια γιὰ τὴν ἡχηρὴ φωνή του· ἡ μοναξιά καὶ ἡ σιωπὴ τὸν τσάκισαν. Φώναξε καὶ ζήρωνα, χαμῆλωνε τὸ κεφάλι, οὐ νάβαζε κακὸ στὸ νοῦ του.

Ἐξαφνα ἀντήχησαν περπατησιὲς στὸ μανδρὶ. Τέλος πάντων δὲν εἶνε μοναχός. Κάποιος μπήκε. Ὁ πετεινὸς πῆρε θάρρος, τίναξε αὐτὴ τὴ φορὰ τὰ φτερά του καὶ φώναξε ὅπως τίς περασμένες καλὲς μέρες φώναζε καὶ πέταξε ἀπ' τὸ ξύλο.

Δυὸ μάτια ἔλαμψαν στὸ μισοσκόταδο, κρύα, φλογερά, τρομερὰ μάτια.

Ὁ πετεινὸς τὰ εἶδε. Κατάλαβε ἄραγε τί ἐσημαιναν ἐκεῖνα τὰ μάτια; Θὰ τὸ κατάλαβε γιατί ἔκανε κίνημα νὰ πετάξῃ πάλι στὸ ξύλο· ὅμως τοῦ κάκου, τὰ δυὸ μάτια ζύγωσαν, μιὰ ζεστὴ πνοὴ περικύκλωσε τὸ πουλὶ καὶ μόλις πρόφθασε ν' ἀφήσῃ μιὰ θλιβερὴ, ὑστερὴν κραυγὴ στὸ στόμα τοῦ λύκου.

Τετέλεστα!... Ἀπὸ τώρα στὸ χωριὸ δὲν ἔμεινε κανένας, δὲν ἔμεινε τίποτε...

(B. Ἀγαρονιὰν)

Μεταφρ. Κ. Σ. Κοκόλης

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΔΡΑΣΙΣ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Ἡ Δις Μήτσα Περρωτιῆ, ἐκ τῶν ὀλίγων ἐλληνίδων αἰτινες ἀντιλαμβάνονται τὴν ζωὴν ὡς καθήκον πρὸς τὰς ἀνωτέρας ἀνθρωπιστικὰς βλέψεις, ὑπηρετεῖ εἰς τὴν ἐν Βέρνῃ Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά της ταύτην ἔλαβεν ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ ἐν Βέρνῃ Πρεσβευτοῦ μας, ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1920, ὅπως συγκεντρώσῃ τὰ στοιχεῖα της ἐν Ἑλβετίᾳ γυναικείας κινήσεως καὶ δράσεως.

Ἡ Δις Περρωτιῆ ἐχώρησε πρὸς τὸ ἔργον της μετὰ της ἰδιαζούσης αὐτῆς ἐνεργητικότητος καὶ ἐντὸς ὀλίγου πέβαλεν εἰς τὰς προϋτιμαζένας ἀρχὰς περισπούδαστον μελέτην, ἐξ ἧς τῆ εὐγενεῖ αὐτῆς συγκαταθέσει, δημοσιεύομεν τὰ σπουδαιότερα κεφάλαια.

Ἡ Δις Περρωτιῆ εἰσηγουμένη τὰ ἀφορῶντα τὴν γυναικείαν Ἑλβετικὴν κίνησιν φρονεῖ ὅτι δέον τὸ ζήτημα νὰ χωρισθῇ εἰς δύο ἀπόψεις.

Ἐκ τούτων ἡ μὲν μίξ ἀποτελεῖ τὴν φιλανθρωπικὴν ἀλτρουιστικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐν ἐνὶ λόγῳ δράσιν της Ἑλβετίας, ἐνῶ ἡ δευτέρα συμπεριλαμβάνει τὸ φεμινιστικὸν

λεγόμενον κίνημα ἧτοι τὴν τάσιν καὶ προσπάθειαν της Ἑλβετίας πρὸς ἀνεξαρτησίαν, χειραφέτησιν, καὶ ἀπόκτησιν πολιτικῶν καὶ οικονομικῶν δικαιωμάτων ἕσων πρὸς τὸν τοῦ ἀνδρός.

Ἀκολουθοῦντες τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν τοῦ πράγματος θέλομεν ἀρχίσῃ τὴν ἀνάπτυξιν της μικρῆς ἡμῶν μελέτης ἀπὸ της πρώτης ἢ ὁποία ἀποτελεῖ πάντοτε τὸ προῖμιον της δευτέρας.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Εἰς τὴν Ἑλβετίαν—γερμανόφωνον, γαλλόφωνον καὶ ἰταλόφωνον—ἔχουν μέχρι σήμερον ἰδρυθῆ οἱ ἐξῆς γυναίκαὶ σὺλλογοι.

Ἐθνικὴ Ἑνωσις τῶν Ἑλβετικῶν γυναικείων σὺλλογῶν εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέχουν 95 σὺλλογοι.

Σύνδεσμος τῶν Ἑλβετικῶν ἐναντίον τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Σὺλλογος πρὸς προστασίαν τῶν παιδίων.

Ἄνωνυμος Ἐταιρεία της Γυναικείας στέγης καὶ ἐργασίας.

Ἑλβετικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς.

Διδακτικὴ Ἑνωσις.

Λύκειον Ἑλβετικῶν.

Γυναικεία Ἑνωσις.

Γυναικείος Ἑλβετικὸς σὺλλογος δημοσίας ὠφελείας. 1400 μέλη. Δημοσιογραφικὸν ὄργανον: «Κεντρικὴ Ἐφημερίς τοῦ κοινωνικοῦ συνδέσμου τῶν Ἑλβετικῶν». Ἐκδόσις ἐν Βέρνῃ.

Σύνδεσμος τῶν καθολικῶν Ἑλβετικῶν. 60000 μέλη 400 τμήματα. Δημοσιογραφικὸν ὄργανον «Ἡ καθολικὴ Ἑλβετία» Λουκέρνη.

Ἑνωσις τῶν χριστιανοκαθολικῶν Ἑλβετικῶν. 2650 μέλη 23 τμήματα. Ἐφημερίς Ὁ «Καθολικὸς» Βάλη.

Ἐθνικὸν Ἑλβετικὸν Γραφεῖον της Διεθνούς καθολικῆς Ἑνώσεως πρὸς προστασίαν τῶν κοριτσιῶν. 7464 μέλη 12 τμήματα. Ἐφημ. 1) «Μηνικὸν Δελτίον». Ἐκδόσις ἐν Φριμπουργ. 2) «Τὰ πεπραγμένα τοῦ μηνός» ἐν Λουκέρνη.

Ἐθνικὸν Ἑλβετικὸν Γραφεῖον της Διεθνούς Ἑνώσεως. «Οἱ φίλοι της νέας κήρης» 23230 μέλη. 19 τμήματα. Ἐφημ. 1) «Τὸ κοινὸ καλὸν» ἐν Νεωσατέλη. 2) Οἱ φίλοι της νέας κήρης» ἐν Νεωσατέλη. 3) Ὁ «Ἀστὴρ» ἐν Βάλη.

Ὁμοσπονδία τῶν γυναικείων Ἑνώσεων της γερμανόφωνου Ἑλβετίας πρὸς ἀνύψωσιν της ἠθικῆς 25000 μέλη. Ὁμώνυμος ἐφημερίς ἐκδιδόμενη ἐν Ἀρξάου.

Ἑλβετικὸν τμήμα της Διεθνούς Ἑνώσεως ἐναντίον της σωματεμπορίας 300 μέλη μερικὰ τῶν ὁποίων καὶ ἄνδρες. Ἐφημ. «Δελτίον πρὸς καταπολέμησιν της σωματεμπορίας». Ἐκδόσις ἐν Γενεύῃ.

Διεθνῆς Ἑνωσις πρὸς ἀνύψωσιν της ἠθικῆς. Τμήμα Ἑλβετικόν. 8000 μέλη.

Σύνδεσμος τῶν Ἑλβετικῶν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἀλκοολισμοῦ. 30000 μέλη. Μηνιαῖον ὁμώνυμον Δελτίον. Ἐκδόσις ἐν Γενεύῃ.

Κοινωνικὸς σύνδεσμος ἀγοραστῶν 20000 μέλη. Ἐφημ. 1) «Δελτίον συνδέσμου Ἑλβετῶν ἀγοραστῶν». Ἐκδόσις ἐν Βέρνῃ. 2) «Δελτίον ἀγοραστῶν». Ἐκδόσις ἐν Γενεύῃ.

Ὁμοσπονδία τῶν σὺλλογῶν τῶν καθολικῶν Ἑλβετικῶν ἐργασιῶν. 21000 μέλη. 140 τμήματα.

Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουν ἀκόμη:

Σὺλλογος τῶν Ἑλβετικῶν ζωγράφων καὶ γλυπτῶν.

Ἑνωσις τῶν Ἑλβετικῶν νοσοκόμων.

Ἑνωσις τῶν Ἑλβετικῶν ματιῶν.

Ἑνωσις τῶν Ἑλβετικῶν διδασκαλιστῶν.

Ἑνωσις τῶν καθολικῶν Ἑλβετικῶν διδασκαλιστῶν.

Ἑνωσις τῶν Ἑλβετικῶν διδασκαλιστῶν της βιοτεχνίας οικονομικῆς καὶ οἰκικῆς οικονομίας.

Ἑνωσις Ἑλβετικῶν νηπιαγωγῶν.

Τὸ Ἑλβετικὸν Κέντρον της γυναικείας φάσεως (κομμουνιστικὴ ὀργάνωσις μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν γνωστὴν κομμουνιστρίαν Ρίζαν Μπλόχ).

Γυναικείον Κέντρον της Βάλης κτ. κτλ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἡ «Γυναικεία κίνησις» ἔκδοσις ἐν Ζυρίχῃ.

Τὸ «Γυναικείον Δελτίον» ἔκδοσις ἐν Λωζάνῃ.

Ἡ «Γυναικεία κίνησις» ἔκδοσις ἐν Γενεύῃ.

«Ἐφημερίς Ἑλβετικῶν διδασκαλιστῶν» ἔκδοσις ἐν Σαίν—Γκόλλεν.

Τὰ καταστατικὰ ὅλων τῶν ἀνωτέρων ὀργανώσεων ἔχουν καταρτισθῆ ἐπὶ τῆ βῆται τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁμοσπονδικοῦ Κώδικος.

ΠΑΙΔΕΙΑ

ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

Ὡς ἐκ τοῦ ἀνωτέρου πίνακος προκύπτει ἡ γυναικεία κοινωνικὴ δράσις ἐν Ἑλβετίᾳ κάθε ἄλλο εἶναι ἡ μικρά. Ἐπὶ πληθυσμοῦ 3.200.000 ὑπάρχουν 118 γυναικεία σωματεῖα ἐν τῶν ὁποίων πολλὰ μὲ εὐρύτατον πρόγραμμα διεθνούς ὠφελιμότητος ἐκδίδοντα 19 ἐφημερίδας καὶ περιοδικά.

Κρίνοντας ἄρα ἐκ τοῦ δεδομένου αὐτοῦ τοῦ τόσον ἄλλωστε ἰσχυροῦ ὅτι πρέπει νὰ βγάλωμεν ὡς συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἑλβετία ἡ ἐπιδεικνύουσα ἤδη τόσον εὐρίαν καὶ ἐκπαιδευτικὴν καὶ ὀργανωτικὴν ἀνάπτυξιν, ἔχουσα ἐξ ἄλλουρον ἐπίπεδον διανοητικῆς ἀναπτύξεως, ἔχουσα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὁποίων πολλὰ μὲ εὐρύτατον πρόγραμμα διεθνούς ὠφελιμότητος ἐκδίδοντα 19 ἐφημερίδας καὶ περιοδικά.

Καὶ ὅμως ἡ πραγματικὴ κατάστασις δὲν ἐκανοποιεῖ ἡ μὴ ἐν μέρει τὴν μίαν ὑπόθεσιν μας, σχεδὸν καθόλου δὲ τὴν ἄλληλ.

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ παραβάλωμεν ἀπὸ ἀπόψεως μαρξώσεως τὴν Ἑλβετίαν τῶν λαϊκῶν τάξεων μὲ τὴν Ἑλληνίδα γυναικεία τοῦ λαοῦ θεολογίας ἡ ἰδικὴ μας δὲν ὀκ μπό-

ρέση, ούτε προς στιγμήν να υποστή την σύγκρισιν' τόνον μεγάλη είναι ή διαφορά. 'Αλλ' αντίθετως νομίζομεν, ότι ή καλή 'Ελληνική τάξις υπερέχει κατά πολύ από απόψεως παιδείας τής αντίστοιχου τής 'Ελβετικής. 'Η 'Ελβετίς τής τάξεως αυτής μπορεί μὲν να εἶνε τελεία νοικοκυρά, ἴσως καί καλή μητέρα, ἀλλὰ ή παιδεία τής δὲν φθάνει εἰς κα- νένα ζηλευτὸν σημεῖον (δὲν ὀμιλοῦμεν βεβαίως περὶ τῶν ἐξαιρέσεων) καί ὅπερ σπουδαιότατον δὲν ἔχει καμμίαν ὀρ- μὴν, τής λείπει θηλαδὴ ἐκεῖνο ποῦ λάμπε ἡμεῖς ὁ ἄερας.

Συσσωματοῦται καί ὀργανοῦται διότι ή τευτονική φυ- λή εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνήκει (τὰ 20 ἐπὶ τῶν 25 καντονίων εἶνε γερμανικά) ἔχει προτίστως τὸ αἰ- σθημα τής ὀργανώσεως καί τής μεθοδικότητος μέσα τής. 'Ακουσίως τής φέρεται—δύναται νὰ ἴπῃ τις—πρὸς τὰ ἐκεῖ ὑποδοηθουμένη εἰς τοῦτο ἀπὸ τὴν θετικὴν μόρφωσιν, τὴν ὁ- ποίαν λαμβάνει εἰς τὰ σχολεία. Τὴν στιγμήν ὅμως ποῦ πρόκειται περὶ ἑνὸς σκοποῦ ἔξω τοῦ διαγεγραμμένου, σκο- ποῦ ἀνωτέρου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁποίου δὲν φθάνουν πλέον ή ὀργανώσεις καί ή μεθοδικότης, ἀλλὰ χρειάζεται πρωτίστως μία ὡραία ψυχική ὀρμή ἀμειώτος καί ἀδιάπτω- τος ή 'Ελβετίς σταματᾷ. 'Η ψυχική αὐτὴ ὀρμή τής λείπει.

'Ἐτσι βλέπομεν τὸ παράδοξον πραγματικῶς φαινόμε- νον, εἰς τόπον δημοκρατικὸν εὐρισκόμενον εἰς τὸ κέντρον τής Εὐρώπης, περισφιγγόμενον ἀπὸ χώρες, ὅπου ὁ φεμινι- σμός ἐξέθεσεν εἰς ἐπίζηλον σημεῖον ὡς ἐν Γαλλίᾳ καί ἀπὸ ἄλλας εἰς τὰς ὁποίας ἀπέκτισε τὸ ποθούμενον ὡς ἐν Γερ- μανίᾳ καί Αὐστρίᾳ, ή 'Ελβετίς ή θρῶσα ἤδη κοινωφελῶς, ή ὀργανωμένη εἰς διάφορα σώματατα, ή ζῶσα ὡς ἐπὶ τὸ

πλεῖστον ἐκ τής προσωπικῆς τής ἐργασίας, νὰ εὐρίσκειται ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως εἰς χαμηλὴν βαθμίδα. Διότι ή 'Ελβετίς δὲν κέρηται ἀπολύτως κανὲν πολιτικὸν δικαίω- μα. Τώρα μάλιστα σκέπτονται, ἂν πρέπει, νὰ τής ἐπιτρέψουν νὰ ἀνακατεῦεται εἰς τὰ τής ἐκκλησίας.

ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

'Η κατάστασις αὐτὴ δὲν ἀγίνει φυσικὰ ἀδιάφορον μί- αν ὀρισμένην μερίδα γυναικῶν. Οὕτως αἱ γυναῖκες τής ἀστικῆς τάξεως ἔδρυσαν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ φεμινιστικοῦ σκοποῦ τῶν ἑνα σύλλογον ὑπὸ τὸν τίτλον ASSOCIATION P. LE SUFR. FEMININ. Ὡς βλέπομεν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐκλέγεσθαι δὲν τὴν ἐκφράζουν οὔτε ὡς λέξιν. Ὁ σύνδεσμος αὐτός ὑπὸ τὴν προεδρείαν τής Δίδος Γκούρτ ἔχει τμήματα ἐν Γενεύῃ, LA CHAUX DE FONDS, COLOMBRIER, INTERLAKEN, LE LOCLE, PONTS DE MARTEL, SONVILELR, WINTFRITUR, "Ὅλα εἶναι καντόνια δια- μαρτυρόμενα διότι εἰς τὰ καθολικά ή ἀντιδρασις τῶν ἱερέ- ων εἶνε τόνον μεγάλη, ὡστε μέχρι στιγμῆς ἐστάθη ἀδύνα- τος ή εἰς αὐτὰ σύστασις παρομοίων διακλαδιώσεων. Ὁ σύνδεσμος αὐτός ἀριθμεῖ μάλιστα περὶ τὰ 2.300 μέλη ἐνῶ ὅπως εἶδομεν εἰς τὸν προαναφερθέντα πίνακα ἄλλαι γυναι- κεῖται ὀργανώσεις ἔχουν 14000, 25000 καί 60000 μέλη.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπομενον) *Μήτσα Περωτῆ*

ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙ

Συννεφιασμένος οὐρανός, βαρεῖα ή ἀτμοσφαῖρα.
'Η θάλασσα ἐθόλωσε καί ἐφούσκωσε τὸ κύμα,
καί στή βουβή, τὴν πένθημη, τὴν πεπλοφόρα 'μέρα
κάποιος ζητιᾶνος σέρνεται μὲ κουρασμένο βῆμα.
Ροδοσταλίδες, λέες, θροιστῆς ξεπλύνουν τὰ δοντράκια,
τὸ χρῶμά τους τὸ πράσινο ζωογονοῦν, τονώνουν...
σὰ φοδισμένα, τὰ φτερά ἀνοίγουν τὰ πουλάκια
καί φεύγουν γοργοπέταχτα καί στή φωλιά τρυπώνουν.

Καί πέφτ' ἀγάλια ή βροχή... δὲν ἔπαυεν ἀκόμα...
—Κάποιος διαβάτης στέκεται σ' ἑνὸς σπιτιοῦ τὴν κόγχη—
Μέθυστική μιὰ μυρωδιὰ ξεχύνει' ἀπ' τὸ χῶμα...
—Λιβανωτὸς ποῦ καίει ή γῆ, ἀργά, στὸ πρωτοβρόχι...
Χίος

Ἐλένη Καρδαμίσση

ΠΑΝΩ ΣΤ' ΑΚΡΟΓΥΑΛΙ

Μ' ἀρέσει στ' ἀκρογυάλι καθισμένος
σὲ κἄνα βράχο ἀπάνω μοναχός
τὴ θάλασσα νὰ βλέπω λυπημένος
ποῦ τὴ γοργοκυλάει ἑνας ἀφρός.

Μ' ἀρέσει καί τ' ἀπόβραδο καί πέρα
τὸ βλέμμα νὰ βυθίζω στὰ νερά
καί ὅτι κακό, ποῦ πῆρα τὴν ἡμέρα
νὰ τὸ τραβᾷ ή θάλασσα βαθεῖα.

Καί πέρα ἀπ' τὸ λιμάνι πότε—πότε
τὸ σφύριγμα ν' ἀκούω βαποριοῦ
ποῦ μοῦ γεμίζει τὴ ψυχὴ μου τότε
μὲ τ' ὄνειρο μεγάλου ταξιδιοῦ...

Γ. Σταμπολῆς

ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ

Πολλές φορές στὰ θλιβερά τοῦ φθινοπώρου βράδου,
σὰν ἤρεμα ξεχνιόμαστε στοὺς ἐρημούς τοὺς κήτους
καθήμενοι σ' ἀπόμερους καί κρύφους κάποιους πάγκους,
θαρρῶ πὼς μὲς' στὰ γαλανὰ καί τὰ γλυκὰ σου μάτια
βλέπω μιὰ θάλασσα ἄπειρη καί μαγικά ἀκρογιάλια
καί ἑνα πανί λευκότατο ἀργότατο νὰ πλέη.

Συχνὰ μέσα στὰ μάτια σου, μὲς' στὰ γλυκὰ σου μάτια
κοιτάζω τής ἀγάπης μας τὸ ἐρωτικὸ βαρκάκι
—μακρὰ ἀπ' τὸν κόσμον τὸν κακὸ καί τὴ ζωὴ τὴ μαύρη,
καί πάνω ἀπ' ἄγρια κύματα—ἀτάραχο νὰ πλέη,
ἀπλώνοντας λευκὸ πανί ποῦ ή αὐρα τὸ χιτῆδου
πρὸς τὸ λιμάνι τὸ κρυφὸ καί ἀκρογιαλιά θροιστῆ.

Πολλές φορές στὰ θλιβερά τοῦ φθινοπώρου βράδου
σὰν ἤρεμα βραδυάζουμε στὰ ἐρημικά τὰ πάγκη
καθήμενοι σ' ἀπόμερους καί κρύφους κάποιους πάγκους
θαρρῶ πὼς μὲς' στὰ γαλανὰ καί τὰ γλυκὰ σου μάτια
βλέπω μιὰ θάλασσα ἄπειρη καί μαγικά ἀκρογιάλια
καί ἑνα πανί λευκότατο ἀργότατο νὰ πλέη.

ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

'Αγάπη μου ὁμορφή, μικρή, γλυκαῖά μου ἀγαπημένη,
ἔλα νὰ φύγουμε μαζὺ ἀπ' τὸν κακὸ τὸν κόσμον,
μὲς' στ' ἀπαλὸ νὰ γύρουμε καί πρὸς περιγιάλι
ὅπου οἱ λευκὲς ψυχῶδες μας σὰ γλάρο! θὲ ν' ἀρχίσουν,
θὰ ποτισθοῦν ἀπ' Ἐρωτὰ κρεμάμενος στὰ χεῖλη,
στὰ ἐρωτικὰ τὰ χεῖλη μας ποῦ ἀκόμα δὲν σμιχτήσαν.
Θὰ ποῦμε λόγια ἀνέκφραστα δοσμῆνοι μὲ τὰ μάτια,
καί ἐρωτικὰ θὰ σὲ κοιτῶ κρατώντας σου τὸ χέρι,
τὸ χέρι τὸ λευκότατο ποῦ μοιάζει σὰν τὸν κρίνο!
τὰ ἐλευθερά μας τὰ μαλλιά θὰ μᾶς χαιδεύῃ ή αὐρα,
καί τ' ἀναμμένα μάγουλα ἀπ' τὸν πόθο, θὰ θροιστῆ.
Καί θάσαι τόσο θελητικὴ καί τόσο ἀγνή καί ὡραία,
ποῦ τὰ θερμὰ τὰ χεῖλη μου ἀδύναμα θὰ γίνουιν
ἀπ' τὴ μεγάλη τρυφή ποῦ ἀκέρειον θὰ μὲ ζῶνῃ
καί ν' ἀκουμπήσουν μοναχὰ στὸ χέρι σου ἐπάνω.
'Ἐκφραστικὰ θὰ σὲ κοιτῶ γιοματῶς ἀπὸ πόθο
καί θ' ἀρεθῶ νὰ πλανηθῶ στὸ βάλος τῶν ματιῶν σου,
σὴ θάλασσα τὴν ἄπειρη τῶν κρίζων τῶν ματιῶν σου.
Θὰ μείνουμε ἔτσι ἀκίνητοι πιεσμένοι ἀπὸ τὰ χέρια,
τὸ βλέμμα μου στὸ βλέμμα σου αἰώνια βυθισμένο,
μὲ τίς ὀλθέρμες καρδιὰς ἀκράτητα ἐνωμένες
καί μὲ τὸ νοῦ σ' ἀτέλειωτα ὄνειρα δοσμῆνο!

Γ. ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

'Ο Σουλτάνος Μαχμούτης Β' διέταξε κατὰ τὸ σὺνη-
θες τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν χριστιανῶν καί διὰ διαφόρων κα-
κουργημάτων καί θολορονιῶν καταστρέφοντο καί ἐξώλο-
θρεύον οἱ οὔτοι ὑπὸ τὰ ὄμματα καί τὴν προστασίαν τῶν
τουρκικῶν ἀρχῶν καί τῶν ἐν Ἠπειρῷ προξενικῶν ἀρχῶν
τής Εὐρώπης. Τότε παρουσιάσθη κάποιος μοναχὸς ὀνομαζό-
μενος Χρηστός, ὁ ὅποιος μὲ τοὺς γλυκαῖς λόγους παρηγά-
ρει τοὺς χριστιανούς, καί τοὺς ἐξήγει τὴν βασιλείαν τοῦ
Χριστοῦ. Οἱ Τούρκοι ὅμως συνέλαβον τὸν μοναχὸν καί τὸν
ἔφεραν ἐνώπιον τοῦ Καδὴ τῶν Ἰωαννίνων. Ἐκεῖ τὸν ἤρω-
τησεν περὶ τῶν θρησκευτικῶν τοῦ αἰσθημάτων καί ἐκεῖνος
ὀμολόγησεν τὸν Χριστὸν ὡς υἱὸν τοῦ Θεοῦ καί ὀμύλησε πε-
ρὶ τής αἰώνιας βασιλείας, ἣν θέλουσι κληρονομήσει πάντες
οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν.

Κατόπιν τὸν ἠρώτησεν τί φροναί περὶ Μωάμεθ καί ὁ
μοναχὸς ἐτήρησε πλήρη σιωπὴν. Τότε ὁ Καδὴς ὀργισθεὶς
διέταξε νὰ τὸν ραβδίσει καί νὰ τὸν καταδικάσωσιν εἰς τὸ
μαρτύριον τοῦ σ αουροῦ.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν παρεδόθη ὁ μάρτυς Χρη-
στός εἰς τοὺς δεσμῶτας ἦτον ή 14 Ἰουλίου ἡμέρα τής Ἰψώ-
σεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Οἱ δέμοι πρὸς γλεῦθην τής ἱερῆς
ἡμῶν Θρησκείας ἐμμοῦντο δὴθεν τὰς σκηνὰς τῶν Ἁγίων
Πατρῶν καί περιέβαλον τὸν μάρτυρα ἐν τῇ κεφαλῇ μὲ ἀκάν-
θινον Στέφανον καί τὸν ἔσυρον διὰ τῶν ὀδῶν τῶν Ἰωαν-
νίνων ἐν μέσῳ φρενιτιώδους ἔχλου καλοῦντος τοῦτον Χρι-
στοῦν καί οὕτω τὸν μετέφερον εἰς τὸν Πλάτανον τοῦ Καλοῦ
Τεσσαῖ, ὅστις ἦτον ὁ Γολγοθᾶς. Ἐκεῖ κρατοῦντες αὐτόν
ἀνευ ἐνδυμάτων τὸν ἔπτυσαν καί τὸν ἔθεσαν ἐπὶ τοῦ Σταυ-
ροῦ διατρυποῦντες τὰς χεῖρας καί τοὺς πόδας του μὲ καρ-
φιά. Ὁ μάρτυς ὅμως οὔτε εὐχεται ὑπὲρ τῶν Ἀγίων του
αἰτινας τοῦ ἔλαγον ν' ἀποταθῆ πρὸς τὸν Χριστὸν καί τὸν
πόση καί καθήμενος σταυροειδῶς ἐξηκολούθουν νὰ τὸν ὀ-
βριζῶσι.

Τούρκος τις τοῦ σκίζει τὴν πλευρὰν διὰ σπαθισμοῦ
καί οὕτω ἐκπνέει ὁ ἔθνομάρτυς οὗτος.

Τότε δὲ οἱ Ἀθηῖναιοι περιέβαλλον τὸ σῶμα του
διὰ πίστης Θεοῦσι πῦρ καί οὕτω ἐξερχνίζεταί τὸ πολυθα-
σκανισθὲν τοῦτο ἄγιον σῶμα, τὸ ὀμολόγησεν ἐπὶ παρουσίᾳ
χιλιᾶδων ἀπίστων καί ἐν μέσῳ βασιάνων, τὴν πραγματικὴν
θρησκείαν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

'Η εἰδήσις τοῦ μαρτυρίου τούτου διεδόθη ἀνὰ πᾶσαν
τὴν Ἑλλάδα, καί ἤρθησε τὸ πρὸς τοὺς κυριάρχους μίσος
τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Χ. Π. Καρβίλιας

FINALE ULTIMO

Ἡ βδομάδες περνᾶν καὶ γίνονται μῆνες καὶ οἱ
[μῆνες χρόνια
καὶ τὰ χρόνια περνᾶν καὶ Σὺ δὲν ἔρχεσαι Μεγάλη
[Ἦρα

Ἡ δεύτερη νεότης πέρασε, ἡ κοῦραση κ' ἡ πραχτι-
[κότης ἔχει ρθεῖ
μὰ Σὺ δὲν ἔρχεσαι ἀκόμα, δὲ φαίνεσαι Μ' γάλῃ Ἦρα!

Ὁ καιρὸς ἐπέρασε σὰν μίαν ἀνοιξη τοῦ πιά
δὲ θὰ ξαναγυρίση, μὰ Σὺ δὲ φαίνεσαι ἀκόμα δὲ
[θὰ ρθῆς
Μεγάλη ὦρα, μεγάλη στιγμή!

Τὸ πρῶτο χιόνι μοιραῖο τὰ μαλλιά ἔχει ἀσπρίσει
ἡ κοῦραση ἦρθε καὶ μαζί της ἡ δειλία καὶ ὁ φόβος
μὰ Σὺ δὲν ἔρχεσαι μεγάλο, τρισευλογημένο, οὐρά-
[νιο φῶς!

Ὅλα τώρα ἐπέρασαν, ἡ πίστη κ' ἡ ἐλπίδα
κ' ἡ δύναμις κ' ἡ ἀκμὴ, μὰ Σὺ δὲν ἔρχεσαι
Αὐτρωση ἀνύμνητη, ἄγια στιγμή!

Τὰ χρόνια ἐπλάκωσαν κ' ὁ φόβος κ' ἡ δειλία
ἡ ἀποτυχία κ' ἡ κοῦραση τὰ κακὰ ὅλα τοῦ ἀνθρώπου
μὰ Σὺ ἀλλοίμονο δὲ θὰ ρθῆς!

Γιατί κ' ἂν ἔρθῃς τώρα πιά δὲ θὰ βοῆς
παρὰ μιά σκιά κ' ἕνα θῦμα
μιά ἀνάμνηση τοῦ παρελθόντος στὴ θέση
τοῦ μιά τόσο μεγάλη ἐπαιγνίδιζε ἰκανότης!..

Ἄλλοιμονο, τώρα τὸ σκοτάδι βαρὺ ἔχει πέσει,
ἕνα ὄνειρο ἦσαν κ' ἔσβυσε, δὲν ὑπῆρξες ποτὲ
παρὰ μὲς τὴν ἄθλια, χιμαῖρια ψυχῆ μου!
ἕνα ὄνειρο ἦσαν κ' ἔσβυσε...

Τώρα πιά τὰ λόγια εἶναι περιττὰ
σὰν τὰ κλάμματα τὰ μάτια ὅταν κλειστοῦν τοῦ
[ἀνθρώπου—

Τώρα πιά τὰ λόγια εἶναι περιττὰ
ἡ μεγάλη σιωπὴ τὰ πάντα γιὰ πάντα ἔχει σκεπάσει!..

Φθινόπωρο τοῦ 1922 Φ. Μεντζελόπουλος

ΕΚΛΙΠΟΥΣΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

Ἐπάνω ἀπὸ τὸ νωπὸν χῶμα, ποῦ ἔκλεισε τὸν
ἀξέχαστον ἀδελφὸν τῶν παλαιῶν καὶ τῶν καλῶν ἡ-
μερῶν, αἰσθάνομαι πολὺ θολὴν ἀκόμα τὴν σκέψιν
διὰ ν' ἀντικρύσω τὸν συγγραφέα, ὁ ὁποῖος ἀπε-
σπασίθη, τόσον πρόωρα καὶ τόσον σκληρὰ ἀπὸ τὸν
ἔρωτα τῆς ζωῆς του. Βλέπω τὸν ἀνθρώπον μόνον
ποῦ χάνεται καὶ ἀντικρύζω μόνον τὴν κενὴν θέσιν
ποῦ ἀφίρει πίσω του εἰς τὸ τραπέζι, ὅπου ἐκαθήσα-
μεν κοινοὶ καλεσμένοι, μίαν μακρυνὴν ἡμέραν, καὶ
ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἕνας-ἕνας σηκώνονται καὶ φεύγουν
οἱ παλαιοὶ ὁμοτράπεζοι. Φεύγει τώρα μὲ τὴν σειρὰν
τοῦ ὁ Καρκαβίτσας. Καὶ τὸ τελευταῖον κρασι χύνε-
ται εἰς ἐπιταφίους σπονδάς. Ὀλίγον ἀκόμη καὶ ἡ
Μοῖρα θὰ ξεστρώσῃ τὸ τραπέζι μιάς φιλολογικῆς
γενεᾶς. Τῆς γενεᾶς μας.

Χρειάζεται πράγματι γαλήνη πνεύματος διὰ νὰ
ἐγγίξῃ κανεὶς, χωρὶς τὸν φόβον νὰ τὸ τσαλακώσῃ,
τὸ πλούσιον καὶ λαμπρὸν Ἑλληνικὸν ὕφασμα, ποῦ
ὑπῆρξε τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως, ὁ ὁποῖος δὲν ὑ-
πάρχει πλέον μεταξύ μας. Διότι εἰς τὸν μυστικὸν
ἀργαλειὸν τοῦ χωριοῦ, τὸν ὁποῖον περιπολοῦν πνεύ-
ματα παραμυθιῶν καὶ θρούλων, ἔσκυψεν, ὡς Ἑλ-
ληνοπούλα παρθένα, ἡ ψυχὴ τοῦ συγγραφέως, ἔ-
σκυψε νὰ ὑφάνῃ γιὰ τὰ προικιά τῆς τέχνης της, τὸ
κρουστὸν καὶ στερεὸν πανί τοῦ λόγου. Καὶ ἐπάνω
εἰς τὸν ἀργαλειὸν αὐτὸν ἔσπασεν ἔξαφνα, ἀπὸ κα-
κὸν βίοςκαμα, ἡ μαγικὴ σαῖτα, κ' ἔσταμάτησε πι-
κρὰ μιά ζωὴ καὶ ἕνα ἔργον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πλου-
σιοπάροχα ἐπροικίσθη ἡ χωριατοπούλα Μοῖσα τοῦ
Ἑλληνικοῦ Διηγήματος. Ἀλλὰ εἰς τὴν τραγικὴν
αὐτὴν στιγμὴν μόνον ὁ μικρὸς χαμὸς τοῦ ἀνθρώ-
που γεμίζει τὴν σκέψιν.

Ἡ ὦρα τῶν δακρύων δὲν εἶνε ἡ ὦρα τῆς κρι-
τικῆς. Αὐτὴ ἡμπορεῖ νὰ ἔλθῃ καὶ αὔριον καὶ με-
θαῦριον. Ὁ συγγραφεὺς ζῆ, πέραν τοῦ τάφου, ἀνα-
νεώνει τὰς γνωριμίας του, εἶνε παρὼν εἰς κάθε
στιγμὴν, περιμένει. Καθένας μπορεῖ νὰ ὁμιλήσῃ
περὶ αὐτοῦ. Ἀλλὰ διὰ τὸν ἀνθρώπον ποῦ χάνεται,
μόνον ὁ ἀνθρώπος, ποῦ ἐβάδισε μαζί του εἰς τὸν
δρόμον τῆς ζωῆς, μόνον ἡ ἀγάπη ποῦ τὸν ἐπρο-
βόδισεν ἕως τὴν μοιραίαν ὄχθην, μπορεῖ νὰ ὁμι-
λήσῃ. Ἔτσι ἐγεννήθη τὸ μοιρολόγι. Τὸ μοιρολόγι
ποῦ εἶνε ἡ πρωτογέννητη κριτικὴ, διότι εἶνε ἡ κρι-
τικὴ τῆς ἀγάπης, πρώτης ἀπὸ τὴν σκέψιν, ὅπως

πρῶτος ὁ ἀνθρώπος ἀπὸ τὸ ἔργον του. Καὶ μόνον
ἕνα Μανιάτικο μοιρολόγι θὰ ἦτο εὐπρόσδεκτον τώ-
ρα εἰς τὸ μακάριον πνεῦμα, ποῦ ἐπέταξεν ἀπὸ κον-
τά μας, καὶ τὸ ὁποῖον ἀγάπησεν, εἰς τὴν ζωὴν αὐ-
τὴν, ὅ,τι ἀνέβλυσε ἀπὸ τὰ στήθη τοῦ λαοῦ ἀγνὸν
καὶ λαγαρόν, ὅπως ἀναβλύζει ὁ θρήνος τοῦ ἱαλέ-
μου καὶ ἡ χαρὰ τοῦ τραγουδιοῦ.

Μόνον ἕνα βαρὺ μοιρολόγι, πρὸς τὸ κατοικη-
τήριον τῶν πνευμάτων, ὑφύμενον ἀνάμεσα ἀπὸ
τοὺς βαρβάρους κοπετοὺς τῆς Μανιάτισσας Μούσας,
θὰ μποροῦσε νὰ τραγουδήσῃ, μὲ τὸν συρτὸν τοῦ
θρήνου, πόσον ἀγνὸς καὶ πόσον τίμιος καὶ πόσον

εὐκρινὴς καὶ πόσον Ἑλλήν, πρῶτα ἀπ' ὅλα, ὑπῆρ-
ξεν ὁ ἀξέχαστος νεκρὸς φίλος, ποῦ εἶχε χαράξῃ κἄ-
ποτε εἰς τὰ φύλλα ἐνὸς λευκόματος τὰ μικρὰ αὐτὰ
προφητικὰ λόγια :

«Βοίσκονται στὸν Οὐρανὸ ἀστέρια, ποῦ ἔσβυ-
σαν αἰῶνες πρὶν καὶ ὅμως τὸ φῶς τους φθάνει ἀκό-
μα στὴν Γῆ. Ἐμεῖς τὸ βλέπουμε καὶ τὸ θαυμάζου-
με καὶ ὀνειροπολοῦμε. Ἔτσι νομίζω πῶς μοιάζει
κ' ἡ Ἑλλάς μας, ὦμέ! Τὸ φῶς της τὸ λαμπρὸ
εἶνε τὸ σβυσμένο γιὰ πάντα μεγαλειότης».

Παῦλος Νιρβάνης

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΕΙΣ ΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΙΛΗΝ ΜΟΥ ΚΛΩΝΗΝ

(ΑΠΟ 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1915)

[Ἀπο τοῦ παρόντος τεύχους ἀρχίζομεν τὴν δημοσίευσιν ἐν-
τυπώσεων ἐξ Ἁγίου Ὄρους συγκεντρωμένων ἕκτοτε
εἰς μακρὰν σειρὰν ἐπιστολῶν ἀνεκδότων.

Ὁ ἡμέτερος συνεργάτης κ. Δ. Ζωγράφος ἐπισκεθεὶς κατὰ
τάς παραμονὰς τῆς ἀνοξίσεως τοῦ ἔτους 1915 δλόκλη-
ρον σχεδὸν τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀπεκόμισε σπουδαίωτατον
ἱστορικὸν, λαογραφικὸν, ἐκκλησιαστικὸν, καλλιτεχνικὸν,
βιβλιογραφικὸν, ἔθνικὸν καὶ πάσης ἄλλης φύσεως ὑλι-
κὸν ὅπερ ἐγκατέσπειρεν εἰς 130 ἐπιστολάς ἀπευθυνόμε-
νας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις τότε φίλην του Δία
Κλωνῆν....

Διὰ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν ἀναζῆ ἕνα περιεργότατον καὶ
πλήρες ἐνδιαφέροντος ὑπερχίλιετες παρελθὸν καὶ ἀπο-
καλύπτεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ σκέψις καὶ ἡ ἀντίληψις τοῦ
συγγρόνου καλοῦργισμοῦ ὅστις ζῶν ὑπὸ τὸ κράτος ἰδιο-
τύπου καὶ ἀξίου σοφάρῃς μελέτης σοσιαλιστικοῦ χαρακ-
τηρικοῦ πολιτεύματος ἀπλοῦται καὶ κινεῖται ἀνέτως γύρω
ἀπὸ τὸν ὑπερῆραν καὶ αἰωνόδιον Ἄθω].

Ἐπιστολὴ πρώτη

Ὄρθος Δάφνης 22 Φεβρουαρίου 1915
Κυριακὴ πρωί.

Ἀγαπημένη μου φίλη

Ἀπὸ τοὺς τόπους αὐτοὺς τοὺς ὁποῖους καθή-

γιασε πρώτη μίαν «Κυρία» καὶ «Δέσποινα»—ἡ Πα-
ναγία, ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀποκλείεται μετὸν πλέον
αὐστηρὸ καὶ ἐγώϊστικὸ τρόπο ἡ γυναῖκα. Ἐδῶ γί-
νονται ἀνεξέστιτος καὶ μὲ ἀνεξικακίαν δεκτοὶ ὑπο-
κριταί, ἄθεοι, φονηράδες, ληστοί, ὑλισταί, καταχρη-
σταί δίκαιοι καὶ ἀδικοὶ καὶ μόνον γιὰ τὴν γυναῖκα
εἶνε κλεισταὶ αἱ πύλαι τοῦ ἐπιγειοῦ τοῦτου Παραδείσου.
Ἐδῶ μπανοβγαίνουν μαζί με τοὺς ἀνδρας καὶ ἀρ-
σενικά πρόβάτα, καὶ τραγοὶ καὶ βόδια καὶ πετεινοὶ
καὶ σκύλλοι καὶ γάτοι ἀλλὰ πούθεν δὲν θὰ εἶρη
κανεὶς μιά κόττα γιὰ ἕνα φρέσκο ἀγό, μιά κατσικα
ἢ ἀγελάδα γιὰ λίγο γάλα. Ὑστερα λοιπὸν ἀπὸ τὸν
αὐστηρὸν ἀποκλεισμόν τοῦ θήλεος χρειάζεται νὰ
ζητήσῃ κανεὶς δλόκληρη τὴν ἐπιεικειάν σου ἐφ' ὅσον
ἠθέλησες νὰ μοῦ ἀναθέσῃς νὰ σοῦ γνωρίσω τὸ με-
γαλειὸν τοῦ Ἄθω.

Αὐτὸς ὁ ἀποκλεισμὸς ἔρχονται στιγμὰί ποῦ μοῦ
φαίνεται τερατώδης.

Γιὰ ποῖο λόγο ἀρά γε σὲ σᾶς ποῦ ἀποτελεῖτε
τὸ ἥμισυ τῆς δημιουργίας καὶ ἐκπροσωπεῖτε τὴν
θέρημν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὁρμῆς καὶ τοῦ πόθου, ἡ
ὑπέροχος αὐτὴς εὐμορφίης νὰ εἶνε ἀπρόσιτες; Ἐδῶ ποῦ ἡ μακαριότης τῆς θείας γαλήνης φῶ

τίζει και την πιο άμαρτωλή φαντασία!

Έδω που απαλύνεται κάθε συναίσθημα και λυγίζεται ο πόνος και λιποψυχεί ή δδύνη!

Έδω που εκτείνεται σαν θεϊον δράμα το χαμόγελο της αβγής και σκορπιέται άφθονη ή μέθη του ωραίου!

Έδω που μειδιούν χαρωπά και παίζουν έορταστικά και ή άκρογαλιές και ή άμμουδιές και το κῆμα και οί λόφοι και ή ρεμματιές, και τὰ νερά και τ' λουλουδία και τὰ δάση.

Έδω που ή αύρα και οί Ζέφυροι σκορπίζουν τ' ην άμύλωντη δροσιά του Άθω και φέρουν παντού μωραμένη την πνοή του Γίγαντος.

Έδω που ήμνωδεΐται ή Μεγάλη Φύσις άφ' έαντης και ή ζωή σύρεται άπαλά στην επιράνεια χωρίς θόρυβο, χωρίς έντονη έκφρασι, μ' ένα τόνο και ένα χρωματισμό καρτερίας και εκστάσεως!

Έδω λείπει κάτι τι που εΐνε και αύρα και δροσιά και έκφραση και τόπος και πηγή της ζωής και της χαράς..

Λείπει ή Γυναίκα.

Έν τούτοις έρχονται στιγμές που βρίσκω στην έφαρμογή του άποκλεισμού αυτού τόση ποίηση, τόση άμορφιά, τόσο χρωματισμό, τόσο θέλγητρο που σαν είδος εύγνωμοσύνης αισθάνομαι για κείνους που χίλια από πριν χρόνια έδημιούργησαν την παράδοσι αυτήν.

Παράδοσι που μετεβλήθη σε νόμον που ούτε ή πιο μεγάλες ισχυρές αρχόντισσες του κόσμου δεν έχουν τό θάρρος να παραβούν.

Και πραγματικά εΐνε μία από τις πιο άρχαίες παραδόσεις που έφθασαν μέχρι των ήμερών μας άμετάβλητες και έγιναν σεβαστές από τους αιώνας που φέρουν επάνω τους.

Σου γράφω το πρώτον μου γράμμα από την Δάφνην τον άλίμενον λιμένα του Όρους. Έδω στον μικρόν αυτόν όρμον προσορμίζονται τὰ άτμόπλοια διά τους επισκέπτας και τους κατοίκους του Όρους και έδω πρώταστα μανθάνει κανείς, αν δεν το γνωρίζει, ή το ένθιμείται, αν το έλησμώνησεν, ότι αυστηρώς άπαγορεύεται ή είσοδος του θήλεος εις τὰς ιεράς φάραγγας και τους ιερούς δρυμους του Όρους.

Προσήγγισε το πλοϊον μας προσοχόμενον εκ Θεσσαλονίκης, εις τὰς 5 1)2 το πρωί, μετά δεκάωρων περίπου ταξείδιον και εις τὰς 6, δεν εΐχεν άκόμη ξημερώσει που εφρέθην μέσα σ' ένα καφφενέϊον

πνιγηρόν, σαν καταγώγιον, κάτι παρμένο από τὰς περιγραφάς του Παπαδιαμάντη. Ναυτικοί, χωριάτες, τελωνοφύλακες, εργατικοί, τσομπαναραίοι, άγωγιάτες άποτελούν μίαν συγκέντρωσιν στο κοκοφωτισμένον αυτό δωμάτιον, με τοίχους μωραισμένους και με μισοκαπνισμένες και μισοσχισμένες λαϊκές εικόνες που παρουσιάζουν την ιδιαίτερη φυσιογνωμία των έξοχικών Έλληνικών λαϊκών κέντρων.

Μέσα εκεί, παράμερα σε μιὰ γωνιά περιμένα να ξημερώσει για να εβρω τον Πατέρα Πολύκαρπον που ήάχε την ευγένεια να με συνοδεύσει στο μέχρι Καρυάς ταξείδι μου.

Αλλά δεν έτελείωσα ακόμη τὰς έντυπώσεις μου από τή Δάφνη.

Βέβαια δεν εΐνε καθόλου ευχάριστα να μένης κλεισμένος μέσα σε μιὰ άποπνικτική άτμόσφαιρα ν' άκούς συζητήσεις πολιτικές, να βλέπης νυσταλές μορφές, ανάμεσα από καπνους και θαιμπές λάμπες και να έχης άνεπομονησίαν στην ψυχή για το λυτρωμό που θα σου φέρη το ποιητικό ξημέρωμα κάτω από την σκιάν του μεγαλοπρεπούς Άθω. Όσο λίγες και αν εΐνε ή στιγμές αυτές που σου προσενούν δυσάρεστα συναισθήματα, τις νοιώθεις βαθύτερα σε έννοχούν επιμονότερα και για μιὰ στιγμή φαντάζεσαι ότι θ' άργήσης για πολὺ να τις πετάξης από πάνω σου.

Όταν εφείγαμεν από το βαπόρι για να μπούμε στη βάρκα ήτανε τόσο σκοτάδι που μὰς έφεραν φαναράκια για να φωτίζοιη τὰ δλισθηρά βήματά μας. Στη βάρκα εξ άλλου έμπήκαν τόσο πολλοί έπιβάται που καθένας από μὰς έχανε τον άνδρωπιμό του γιατί καταλάβαινε πὼς μετεβάλλετο άπλούστατα σε έπιβατικό φορτίο. Όλοι όρθιοι, στοιβαγμένοι έχάναμε και θέλησι και αυτοβοουλία. Κάτι άγριοτσομπαναραίοι ώσαμε κει άπάνω με κάτι χειροῦκλες έστηρίζοντο στη πλάτη μου με την μεγαλειτέρα άφέλεια και το δλιγώτερο που εκινδύνευα ήτανε να μουθροθον μερικές συντρίψεις από το άθάνατο Έλληνικό μικροζώϊκο βασίλειο...

Ύστερα από λίγο ηρθεν ή ώρα να πατήσωμε στη ξηρά. Εκεί βρισκόμαστε άντιμέτωποι στο Νόμο, στον άντιπρόσωπο του Κράτους. Ο τελωνειακός κέρβερους φωτισμένος από μιὰ καντήλα μαζή με έφημερίδες που ζητάει λαχταριστά από τους έπιβάτες, μὰς σταματάει για να ψάξη στις άποσκευές μας. Τελειώνουμε και απ' εκεί για να βρεθοῦμε τέλος

στο λαϊκό πανδοχείο με την ψυχή φορτωμένη από κουραστικές έντυπώσεις.

Μιὰ ευχάριστη παρένθεσι στη ψυχολογική μου κατάστασι της στιγμής εκείνης, ήτανε ή πληροφορία ότι με ζητάει ένας καλόγερος ο Πατήρ Πολύκαρπος που εΐχε φροντίσει για τὰ ζωα που θα μὰς μετέφεραν στας Καρυάς.

Και να σε λίγο φάνηκε και ο ίδιος. Ένας Καλόγερος φτωχικός αλλά γελαστός, συμπαθέστατος, γοργοκίνητος, φανερώθηκε μπροστά μου. Εΐχε φροντίσει για όλα και περιέμενε να φωτίση σε λίγο για ν' άποφασίσουμε να ξεκινήσουμε.

Σε λίγο άρχισε να ξημερώνη.

Μιὰ θάλασσα πρώτα-πρώτα της Δάφνης άβρά, λευκοκῶνη, ακύμαντη ήτανε ή πρώτη δόσις του άντερισπασμού μου.

Ένα άκρογαλί γιομάτο βότσαλα, παιχνιδιάρικο, πολύπτυχο, ταντελλωτό έπλαισίωσε τ' ζωγραφικό όρμο της Δάφνης και αχμάλωτό του έτραβούσεν άδεια το μάτι μου.

Ένα άεράκι άναζωογονητικό, αν και ήτανε μήνας Φεβρουάριος, έδινε στο σώμα μου καινούργιες δυνάμεις.

Μιὰ κίνησι από καλογέρους, από άγωγιάτες, από θαλασσινοῦς, από βαρκούλες από μουλάρια από τρεξήματα και φωνές άπεμάκρυνε την ψυχήν μου από τον κάματον, από τή κούρασι των νυκτερινών έντυπώσεων.

Ένας Ουρανός γλυκός, άπαλός και ένας όριζων ξεκουραστικός έσκέπαζε ένα μεγάλο μέρος από τὰ δυσάρεστα συναισθήματα της νύκτας και άφνε τή φαντασία μου έλευθερη, ν' άπολαύση το έορταστικό αυτό γλυκοχάραγμα.

Η πιο δυνατή όμως έμμορφιά, ή πιο έντυπωτική σκηνογραφία, κάτι τι που με προσήγγισεν άμεσώτερα προς τον σκοπόν του ταξείδιου μου και με συνεκίνησε βαθύτερον και με έβγαλε έντελῶς έξω από την δυσάρεστη νυκτερινή ζωή, ητον ή στιγμή που έ πληροφοροῦμαι ότι το άστραφτερό εκείνο μεταλλοπρεπές οικοδόμημα που τῶλουζεν το κῆμα του Σιγγιτικού κόλπου και το έστόλιζεν ή πλουσία Α-

γορείτικη χλωρίς, ήτανε ή Ρωσική Μονή του Αγίου Παντελεήμονος.

Ήτανε ή πρώτη ζωηρά συγκίνησις που με άγγιξεν από τή στιγμή που βρισκόμουν σε έδαφος της περιπίστου Χερσονήσου. Η φαντασία μου άνεπαρέστησεν εικόνας μεγαλείου εκ της υπερχλιετούς χριστιανικής ιστορίας του Όρους, εικόνας πάλης, θρηάμβων, πατριωτικής δδύνης, ύψηλών παθῶν, και μια άντροχιλία διέτρεξε το σώμα μου γιατί έννοιωθα ότι από τή στιγμή εκείνην έχόμουν να ζήσω μιὰ καινούργια ζωή σύγχρονη μεν αλλά γιομάτη από τους θρούλους και τὰς ζωντανάς παραδόσεις άτελευτήτων αλώνων. Ήτανε το πρώτο βάπτισμα που έδεχόμην ύστερα από τις άποκαρδιωτικές έντυπώσεις της νύκτας και καινούργιος άνθρωπος χαρούμενος πλέον, έζητησα να άναβῶ στο ζωον για να τραβήξωμε για της Καρυάς.

Δημ. Α. Ζωγράφος

ΜΙΧΡΑΣΙΑΤΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΟΥ ΟΥΤΣ ΣΑΡΑΪ

Ήτο ή μεσημβρία της ιστορικής Κυριακής 4 Ιουνίου 1921, καθ' ήν ή εν τῷ κέντρῳ οργανωμένη έχθρική άμυνα εκάμπτετο, και ο Έλληνικός στρατός έβάδιζε προς την Κιοιτάζειαν. Το στρατηγέϊον προ της γοργής εξέλιξεως των γεγονότων, διέτασε την ταξείαν προέλασιν του άκρου δεξιού της ελληνικής παρατάξεως και την πύκνωσιν του τόξου περισφιγγέως. Το δεξιόν άποτελείτο από μικτόν άπόσπασμα του 14 Πεζ. Σ)τοζ και την ταξιαρχίαν του ίππικου μετά της πυροβολοαρχίας. Εβρίσκετο τότε προ του Άβγκίν. Εΐχε διαταγήν να επισπεύση την προέλασιν του μέχρι έξαντήλεως και να καταλάβη πάση θυσία το όχηρόν Ούστ Σαράϊ.

Την 4ην μ. μ. ή φάλαγξ έτέθη εν κινήσει. Από των ύψωμάτων όμως του Άβγκίν ή ταξιαρχία πρώτη και το πεζικόν μικτόν άπόσπασμα, κατόπιν,

δέχονται κατ' ἄρχην μὲν πυρὰ πυροβολικοῦ κατόπιν δὲ καὶ πεζικοῦ. Τὸ 14 Σύνταγμα ἀναπτύσσεται ὁλόκληρον καὶ ἐνισχυθὲν διὰ μιᾶς ἐπιλαρχίας πεζομαχοῦσης ἐμπλέκεται εἰς σφοδρότατον ἀγῶνα ὅστις ἔληξε διὰ φρωϊκῆς ἐφόδου κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ὅστις εἰς φρυγῆν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐπῆλθε τὸ σκότος καὶ ἡ καταδίωξις ἐσταμάτησεν. Ἡ νύξ διήλθεν ἐν ἡρεμίᾳ.

Ὁ ὑποχωρήσας ἐχθρὸς συναντήσας ἄλλην ἀμυντικὴν του ὀργάνωσιν ἐγκατεστάθη ἐκεῖ πλησίον τοῦ Οὔτσο Σαράι. Τὴν ἐπομένην ὁ Ἰουλίου ἡ φάλαγξ τοῦ ἀποσπάσματος ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν τῆς καὶ ὀλίγον μετὰ τὴν 4ην ἀπογευματινὴν εἶχε κατέλθει τὰ ὑψώματα τοῦ Ἀβζίν' ἀλλὰ τόσον στενωπὸς ἴτο ὁ δρόμος, ὅπου ἠναγκάσθησαν ὅλοι οἱ ἄνδρες νὰ προχωροῦν εἰς μονοὺς ζυγούς.

Τὸ μεσονύκτιον ἡ φάλαγξ τῶν μαρτύρων εἶχε φθάσει ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Οὔτσο Σαράι. Ἡ φάλαγξ καταλύεται. Αἱ προφυλακαὶ τοποθετοῦνται κατάλληλως, καὶ τὸ ὑπόλοιπον τμήμα ἀναπαύεται. Καὶ ὅμως οὐδεὶς ἐκ τῶν αξιωματικῶν τοῦ Σύντος εἶχεν ὑποπτευθῆ ὅτι αἱ προφυλακαὶ εἶχον στηθῆ εἰς ἀπόστασιν ἄλλαι μὲν 100, ἄλλαι 200 καὶ ἄλλαι 400 μέτρων ἀπὸ τὰς ἐχθρικός προφυλακὰς. Ὁ ἐχθρὸς ἴτο πλησιέστατα, ἀνερχόμενος εἰς δύο Τουρκικὰς μεραρχίας καὶ 500 ἰππεῖς μετὰ πολυβόλων καὶ βαρέως πυροβολικοῦ.

Δηλαδή αἱ ἀπέναντι τῆς δρακὸς ἐκείνης τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν εὐρίσκειτο ἐχθρική δύναμις 8500 ἀνδρῶν. Τὴν 3ην μετὰ τὸ μεσονύκτιον σιγῇ θανάτου ἐκάλυπτε τὰ πάντα. Αἰφνης ὅμως δαμιονώδης καὶ ἀφάνταστος ἐχθρικός αἰφνιδιασμός ἐκρήγνυται ἀποτόμως. Ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς αἱ φωναὶ τῶν Τούρκων οἱ κρότοι τῶν ὄπλων καὶ τῶν πυροβόλων δημιουργοῦν βοὴν δαμιόνων. Ὁ ἐχθρὸς ἀποπειροῦται νὰ καταλάβῃ τὰς δυνάμεις κοιμημένους διὰ τὰς ἀποσυνθέσει.

Ὁ ἀφνιδιασμός ὅμως ἀποκρούεται. Οἱ ἄνδρες τοῦ συντάγματος προσοδοποιημένοι περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐχθροῦ, λαμβάνουν τὰ ὄπλα καὶ στήνοντες κατ' ἄρχην φραγμὸν ἀδιαπέρασταν, ὁμοῦν λυσοῦδεις. Ὁ ἐχθρὸς σταματᾷ.

Νεαὶ ἐχθρικός μαζαὶ ὁμοῦν κατὰ τοῦ ἀποσπάσματος. Νέα φωνὴ πάλι ἀρχίζει. Πάλι λεόντων καὶ τίγρεων εἰς σιγμὰς κροίστους. Ὁ ἡρωϊκὸς συνταγματάρχης διατάσσει τὴν εἰς τὸ δεξιὸν ταξιαρχίαν νὰ ἀναπτυχθῆ εἰς ἀμφιαχίαν ὅπως καλύψει καὶ ἐνισχύσει τὸ ἀπειλούμενον Σύνταγμα. Οἱ ἰππεῖς ἀφίσαντες τοὺς ἵππους τῶν ἀναρχοῦνται εἰς τὴν κορυφὴν καὶ ἀναπτύσσονται καὶ αὐτοὶ εἰς ἀγρίαν καὶ

θηριώδη ἐξόρμησιν.

Ἐπὶ τέλους ἡ ἐπίθεσις ἀποκρούεται. Καὶ καθ' ἦν ὥραν ὁ ἐχθρὸς ἀποσύρεται, αἱ Ἑλληνικαὶ γραμμαὶ ἀντήχησαν ἀπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

Ὅποσδήποτε ἐπέρασε μία ὁλόκληρη ὥρα, μία τραγικὴ ὥρα ἀγωνίας καὶ ἀναμονῆς, καθ' ἦν ὑπὸ σιγὴν κατεβιάετο προσπάθεια ὅπως ἐξακριβωθοῦν αἱ ἐχθρικός δυνάμεις. Ὁ Σύνταγματάρχης εἰδοποιεῖ τοὺς λοχαγούς του νὰ εὐρίσκωνται ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων, ἐτοιμοὶ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

Ἀνέμενον πλέον τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου πρὸς διαλευκάνειν τοῦ μυστηρίου. Καὶ τὰ λεπτὰ ἐπερνοῦσαν μὲ ἀγωνίαν. Μήπως εἴμεθα κυκλωμένοι; Μήπως ἔχομε πέσει σὲ παγίδα; Κάτω ἀπὸ τὴν βαρυσθῆν χαράδραν ὅπου εἶχον μείνει τὰ μεταγωγικά, ἀνήχετο ὡς ὑπόκωφος βοὴ τὸ χρομέτισμα τῶν ἵππων. Μόνον ἀραιοὶ πυροβολισμοὶ ἤκούοντο εἰς τὰς προφυλακὰς. Τὸ ἐλαφρὸν θρόισμα τῶν φύλλων τῆς δασωμένης ἐκτάσεως, ζωηρὸν καὶ ἀδιάφορον εἰς τὴν τραγωδίαν, τὴν ὁποίαν ἐκάλυπτε, ἀπετέλει τὴν μόνην ἐκδήλωσιν ζωῆς βασιλευούσης ἐκεῖ ἐπάνω.

Τὰ αἰωνόβια δένδρα τοῦ παρθένου δάσους θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι εἶχον ἐπίτηδες τοποθετηθῆ ἐκεῖ διὰ νὰ χρησιμεύουν εἰς τὴν κατάλληλον σκηνοθέτησιν ἐνὸς ὑπερῶχου πολεμικοῦ δράματος ὑπὸ σελήνοφωτιστον μεγαλειώδη νύκτα.

Ἦδη μακρὰν ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς Ἀγκύρας τὸ λυκαυγὲς τῆς 6ης Ἰουλίου εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἀπλώνεται σιγὰ-σιγὰ φωτίζον τὸν ὄριζοντα. Ἐπὶ τῶν αἰματοποιημένων ὑψωμάτων ἀρχίζουν νὰ φαίνονται αἱ σκιαὶ τῶν ἡρώων τῆς νυκτὸς. Καὶ καθ' ἦν σιγμὴν αἱ ζητωκραυγαὶ τῶν σκορπίζονται ἀνὰ τὰς χαράδρας διατάσσεται ἀντεπίθεσις μὲ ἴφ' ὄπλου λόγην. Οἱ ἡρωϊκοὶ πολεμιστὰὶ τοῦ Σύντος φθάνουν μέχρι τῶν ἐχθρικών χαρακωμάτων καὶ ἐκεῖ ἐπὸ τὰς χρυσιζούσας ἀκτίνες τοῦ ἡλίου διεξάγεται ἡ μεγαλειότερα πάλι ἐξοντώσεως, παλαιότες σῶμα πρὸς σῶμα μὲ τὴν λόγην καὶ μὲ τὰς χεῖρας. Τὰ ἐχθρικά χαρακώματα πλημμυρίζουν ἀπὸ πτώματα Τούρκων καὶ Ἑλλήνων.

Εἰς τὸν πρὸ τοῦ Σύντος τομέα ὁ ἐχθρὸς κλονίζεται. Εἰς τὸ δεξιὸν ὅπου ἡ ταξιαρχία, ὁ 11ος λόχος καὶ ὁ πρῶτος Οὐλαμὸς πολυβόλων τῆς 3ης Πολυβολαρχίας, ἐνεργεῖται δι' ὄγκου ἐχθρικών δυνάμεων λυσοῦδεις ἀντεπίθεσις. Ὁ ἐχθρὸς εἶνε τριπλάσιος ἐκεῖ. Οἱ Ἕλληνες μαχητὰὶ ἀμύνονται κρατερώς, ἀλλὰ δεινῶς πιεζόμενοι ἀναγκάζονται νὰ καμφθῶσιν. Ἀποσύρονται κανονικῶς ἀφήσαντες μερικὸς συναδέλφους νεκροὺς καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς τὰ ὑψώμα-

τα. Τὸ κέντρον, τὸ ἀριστερὰ τῆς παρατάξεως τοῦ Σύντος εὐρισκόμενον, μὴ καλυπτόμενον ἀπὸ τὸ δεξιόν, ἀπαιτεῖται νὰ κυκλωθῆ ὁλόκληρον.

Ἦδη βάλλεται πλευρικῶς. Πρὸ τῆς ἀνάγκης διατάσσεται γενικὴ σύμπτυξις. Εἶνε ἡ κρίσιμος φάσις τοῦ ἀγῶνος. Ὁ ἐχθρὸς ἀγωνίζεται νὰ διατρέξῃ τὸ δεξιόν, ποῦ ἂν τὸ ἐπετύγγανε τὰ πυροβόλα πεδινὰ καὶ ὀρειβατικὰ τοῦ Σύντος ἦσαν χαμένα καὶ τὸ ἴδιο θὰ συνέβαινε ἐν κἀνάνε τὴν παραμικρὴν ἀλλαγὴν θέσεως καμμιὰ ἀναβολὴ δὲν ἐπιτρέπετο.

Ἦδη κατὰ τοῦ πυρός.

Ἡ ταξιαρχία ἀνασυντάσσεται ἐν τῷ μεταξύ διατρίβεται νὰ ἐνεργήσῃ ἐπέλασιν, καὶ οἱ ἰππεῖς οὔτινες μέχρι τῆς σιγμῆς ἐπεξομίζουσαν, ἰππεύουν καὶ ὁμοῦν διὰ νὰ συγκρατήσουν τὸν ἐχθρὸν καὶ προσπατεῦσιν τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Σύντος.

Ἴπποι, ἰππεῖς καὶ ἐχθρὸς ποδοπατοῦνται, ἡ σπάθη καταφέρεται βαρεῖα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ. Καὶ οἱ ἀνώτεροι αὐτοὶ λέοντες πολεμοῦν σὲ ἕνα φρικώδη ἀγῶνα μεταξύ τοῦ ἐχθροῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἄριστ. Δάπιας Δεκανεὺς

ΘΕΑΤΡΑ

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓΙΛΛ: «Σαλώμη».—Τραγωδία σὲ μιὰ πράξι. Μεταφραστὴς Ν. Ποριώτης. Θεσσαλονίκη Κοτοπούλη.

Ἐκατηγόρησαν τὸν Οὐάιλδ πῶς τὸ ἔργο του αὐτὸ ποῦ συνεκίνησε καὶ ἄλλοτε, μ' ἀκόμη καὶ τώρα συγκινεῖ, τόσον κόσμον, δὲν εἶνε δικό του ἔργο, μὰ πῶς τὴν ὑπόθεσιν τὴν πλοκή, τὸ ἱστορικὸ, ἀκόμη καὶ τοὺς χαρακτήρες τῶν τύπων του, τοὺς ἔχει δανεισθεῖ ἀπ' τὴν γραφῆ, τὸν Φλωμπέρ, τὸν Μέτερλικ. Ἀναμφίβολο εἶναι πῶς ἡ ὑπόθεσις τῆς «Σαλώμης» δὲν εἶνε τοῦ Οὐάιλδ, μὰ πῶς τὴν ἐδανείστηκε. Ἀπὸ ἐκεῖ ὅμως μέχρι τοῦ νὰ μᾶς ἐσέρβει ὁ συγγραφέας μιὰ φιλολογικὴ μεταποίησις εἶνε ἕνα ἀρετὸ διάστημα. Ἐπειτα δὲν ὑποστηρίζουμε πῶς σπδράμα αὐτὸ δὲν ὑπάρχουν ἀρετὰ ἐλαττώματα καὶ ἀρετὰ ἀσυμβίβαστα καὶ παράδοξα πρᾶγματα. Ἀλλ' ἀκριβῶς εἶνε αὐτὰ ποῦ χαρακτήριζον πῶς τὸ ἔργον αὐτὸ τὸ ἔγραψεν ὁ Οὐάιλδ. Γιατὶ ὅταν ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε τὸ ἔργο αὐτό, τὸ ἔκανε σ' ἕνα ξεχείλισμα τῆς ἐρωτικῆς ἡδονατικῆς του, σ' ἕνα ξεχείλισμα πάθους καὶ ἐπομένως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς ἰ-

σχυρῆς συγκινήσεως. Ὁ συγγραφεὺς δὲν ἔκατσε νὰ βάλῃ κάτω τὸ κεφάλι του, καὶ νὰ ψυχολογήσῃ, τοὺς χαρακτήρες του τὸ ἔγραψε σὲ μιὰν στιγμὴν ποῦ ἡ φαντασία του ἦταν σκοτισμένη ἀπὸ παράξενα ἐρωτικὰ πιστὰ.

Ὁ Ἡρώδης εἶχε φυλακισμένα τὸν προφήτη. Μετὰ τὰ λόγια τὰ φοβερὰ ποῦ ἄκουσε ἀπ' αὐτὸν ἐναντία στὴ γυναῖκα του, ἐναντία σ' ἔλους τοὺς ἐνόχους, τὸν φοβᾷται. Τὸν φοβᾷται ἀληθινά. Δὲν θέλει ὅμως νὰ παραδεχθῆ πῶς ὑπάρχει καθόλου αὐτὸν ὁ προφήτης. Ὁ μεθυσ ἀλλας καὶ τῶσιν λόγιος αὐτὸς ἄνθρωπος, δὲν παραδέχεται κατ' οὐδένα τρόπο πρᾶγματα ποῦ ἀντιβαίνουν πρὸς τὰς ὁρῆσεις του, πρὸς τὸν ἑαυτὸ του. Κι' αὐτὸ φαίνεται ἀπ' τὸν διάλογον: «Ὅταν προφητεύει ὁ Ἰωαχάν πῶς «ἐκεῖνος ποῦ κάθεται στὸ θρόνον ἀπάνω θὰ τὸν πατάξῃ ὁ Ἀγγελοῦ τοῦ Κυρίου καὶ θὰ φραγθῆ ἀπ' τὰ σκουλίκια», δὲν θέλει κατ' οὐδένα τρόπο νὰ παραδεχθῆ πῶς μιλάει γι' αὐτόν: «Δὲν τὰ λέει γιὰ μένα Ποτὲ αὐτὸς δὲ λέει κακὸ γιὰ μένα. Γιὰ τὸ βασιλεῖα τῆς Καππαδοκίας, μιλεῖ ποῦ εἶνε ὀχρὸς μου. Ἐκεῖνος θὰ φραγθῆ ἀπὸ τὰ σκουλίκια». Ἐπίσης ὅταν μαλώνει μὲ τὴν Ἡρωδιάδα καὶ τοῦ λέει αὐτὴ πῶς «ὁ παπποῦς σου φύλαγε καμπήλας καὶ εἴτανε καὶ κλέφτης» πάλι δὲν τὸ παραδέχεται: «Λὲς ψέμματα!» Ὁ Ἡρώδης σκότωσε τὸν ἀδερφὸν του καὶ τοῦ πήρε τὴν γυναῖκα του, μὰ οὔτε αὐτὸ τὸν συμφέρει νὰ τὸ θυμᾶται: «Δὲ θέλω τὰ μιλῶ γι' αὐτό. Γιατὸ λέγει ὁ προφήτης λόγια ὅσο φοβερὰ. Ἴσως γι' αὐτὸ καὶ ἄρθῃ κάποια συμφορά. Ἄς μὴ μιλοῦμε γι' αὐτό». Ὁ Ἡρώδης εἶνε ἕνας τύραννος ἀληθινά μ' ἔλο τοῦτο συναίσθημα: πῶς ἀμάρτησε σκοτώνοντας τὸν ἀδερφὸν του καὶ κλέβοντας τὸν τὴν γυναῖκα μὰ τοῦ ἀρέσει νὰ δικαιολογεῖται πῶς σ' ὅλα αὐτὰ ἔφταιγε ἡ Ἡρωδιάδα: «Ποτὲ αὐτὸς δὲν εἶπε κακὸ γιὰ μένα ὁ προφήτης, παρὰ μόνο πῶς ἔκμα κακὰ νὰ πάρω γυναῖκα μου τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ μου. Ἴσως καὶ νᾶχῃ δίκην». Ἐπειτα ἀπὸ τὰ φοβερὰ λόγια τοῦ Ἰωαχάν, τὸν φοβᾷται, μὰ συγγρόνως τὸν θεωρεῖ καὶ γιὰ προφήτη: «Εἶνε πολὺ μεγάλος προφήτης, εἶνε ἄγιος ἄνθρωπος. Εἶμαι βέβαιος πῶς ἔρχεται ἀπὸ τὸ θεό!» Ἐπειτα αὐτὸν μαθαίνει πῶς ὑπάρχει ἕνας ἄνθρωπος ποῦ ἀλλάζει σὲ κρασί τὸ νερό, ποῦ γι' αὐτὸν τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς λεπρούς καὶ πῶς ἀνασταίνει τοὺς νεκρούς, ἀμέσως ὀρθώνεται ὁ Ἡρώδης: «Πρέπει νὰ δεθῆ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς καὶ νὰ μίθῃ πῶς ν' ἀλλάξῃ τὸ κρασί σὲ νερό καὶ νὰ γι' αὐτὸν τοὺς ἀρρωστοὺς, μπορεῖ ὅλα αὐτὰ νὰ τὰ κινή ἅμα θέλῃ. Δὲν τοῦ δίνω ὅμως ἐγὼ τὴν ἀδεία ν' ἀνασταίνει τοὺς νεκρούς. Θὰ εἴτανε τρομερὸ νὰ γυρισσοῦν πίσω οἱ νεκροί!» Καὶ βέβαια ὅτανε τρομερὸ γιὰ τὸν Ἡρώδη αὐτό!

Ὅπως μᾶς παρουσιάζει ὁ συγγραφεὺς τὸν Ἡρώδη μᾶς τὸν δείχνει σὲ ἕνα τύπο ἀνθρώπινον, ἄνθρωπον ποῦ μπορεῖ νὰ ὑπῆρξῃ. Ὅσο γιὰ τὴν Σαλώμη τώρα, — ὅπως τῆς βέβαια πρὸς τὸν Ἰωαχάν εἶνε ἀνθρώπινος καὶ πολὺ

άνθρώπινος μάλιστα.

"Άλλο αν ο συγγραφεύς δεν έπρεπε να μεταχειριστεί ένα τέτοιο θέμα. Το πάθος το έρωτικό της γυναίκας αυτής την έκανε να ζητήσει το αγαπημένο κεφάλι: άπάνω σ' ένα δίσκο. Έξήγησε να θανατωθή εκείνος που της έμίλησε σ' αυτήν, την κόρη της Ηρωδιάδας, σά σε μια έταίρα. «Εί- μουν βασιλοπούλο κ' έσύ με καταφρόνεςες. Είμουν παρθένα κ' έσύ μου πήρες την παρθενιά μου. Είμουν άγνή, κ' έσύ μου γέμισες τις φλέβες μου με φλόγα».

"Όταν άποποιήθηκε ο Ίωχανάν τον έρωτά της και την έβρισε με άτιμα λόγια, τότε ή Σαλώμη τον έμίσησε φοβερά. Και βάζοντας πέσμα φοδερό ήπειλησε πως θα φι- λησε το στόμα του. Και στην έξασψ: του πάθους της το κάνει, έστω φιλώντας τα χέρια χείλη του νεκρού πιά Ίωχανάν.

Πώς ή σκηνή αυτή είνε παράδοξη—τίθεται πάνω από κάθε άμφιβολία. Πώς το έργο έχει άσυνέπεις και ελαττώ- ματα, άκόμα και στην παράτασι του έργου από άπόψεως ιστορησεως και ανθρώπινων χαρακτήρων, δεν το άρνείται κανείς. Πάνω όμως άπ' όλα αυτά θεσπίζει το πλούσιο λυ- ρικό και παθητικό δράμα! Πόση τέχνη, πόση ώραίότης, τί διάλεγμα και ήχος λέξεων, πόσο πάθος κρύβουν μέσα τους ή φράσεις. Ένας χορός δόκλιηρος και μια παθητική μου- σική από φράσεις ήχητικές στροβιλίζονται στο σελινόφρεγγο της μεθυστικής εκείνης νύχτας, όπου πρωταγωνιστεί σε ξε- χειλισμό πάθους και χορεύει τον χορό των επτά πέπλων ή ώμερική Σαλώμη!

"Όσο για την έχτέλεση ή Δνίε Κοτοπούλε έπαιξε κα- λά, πολύ καλά. Όμοια και ο Φύρσι, Ροζάν, Άποστολιόης και σχετικώς και οι άλλοι. Άπό άπόψεως έχτελέσεως το έργο έσημείωσεν έπιτυχία. (Οχι όμως και από άπόψεως σκηνοθεσίας: Τάσκηνα κά μολονότινά και καλοκατασκευασμέ- να κατά τις οδηγίες του κ. Λουάρ δεν ήζ ίκανοποιούσανε έναν είδικό επί του ζήτηματος τούτου. Άξιαφρα τα στοι- χεία τα όποια μεταχειρίστηκε ο σκηνοθέτης δεν είναι άρ- χιτεκτονικά ή διακοσμητικά τεχνουργήματα της Ίουδαίας. Τά περισσότερα στοιχεία του έχει πάρει από την Αίγυπτιακή άρχιτεκτονική των άρχαίων Έλλήνων και μάλιστα της Μυκηναϊκής περιόδου. Άλλά το δράμα τούτο γίνεται στην Ίουδαία και μάλιστα στους Ρωμαϊκούς χρόνους.

Τίποτα δέ, δεν μας κάνει να υποθέτουμε ότι μπορού- σε να ύπάρχη τέτοιο ανάκλιωμα άρχιτεκτονικής, τότε στην Ίουδαία. Όποτε, κατά τη δική μας γνώμη, ο σκηνοθέτης ως προς την σκηνακήν άπεικόνισιν του μέρους, όπου παί- ζεται το δράμα άπέτυχε. Άλλά και ως προς την σκηνακήν τοποθέτησιν, που όρίζει ο ίδιος ο συγγραφεύς, δεν έπρόσε- ξεν ο σκηνοθέτης. (Ο Ουάιλντ όρίζει: «Δεξιά μια πελώρια σκάλα και άριστερά στο βάθος μια στέφρα περι- φραγμένη με τοίχο χαλκοπέρινον». (Ο σκηνοθέτης όμως

ήθελε να τα όρίσει κατ' έμπνευσιν δική του και άπέτυχε φυσικά.

G. K.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Έξεδόθη το τελευταίον φύλλον του περιοδικού 'Ο «Έσπερος». Το καλόν περιοδικόν εκδίδεται εις την Σύρον και έλπίζομεν ότι θα τύχη όλης της ύ- ποστηρίξεως των κατοίκων της νήσου. Η «Έλληνη- κή Έπιθεώρησις συνιστά τόν «Έσπερον» ιδιαιτέρως. 'Ο «Φάρος» δεκαπενθήμερον φιλολογικόν πε- ριοδικόν. Εκδίδεται εις την Άλεξάνδρειαν.

«Έπιταγοιακή Έπιθεώρησις». Μηνιαίον πε- ριοδικόν. Διευθυντής Πασαναγιώτης Άβουρης. Ζά- κυνθος.

«Νικήτρια». Περιοδικόν μηνιαίον. Διευθύ- ντρια Μαριέττα Γιαννοπούλου. Ζάκυνθος.

«Μακεδονικά γράμματα». Μηνιαίο περιοδικό. Θεσσαλονίκη.

"Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ,"

Αυτές τις ήμέρες, ή Έλληνική βιβλιογραφία, πλουτίστηκε από ένα καινούριο βιβλίον. Είνε ή «Θυ- σία του Άβραάμ» το κρητικό μυστήριο του 16ου αϊώνος, το όποιον διάσημοι Έλληνισταί και κριτι- κοί θεωρούν άνώτερο από τόν «Έρωτόκριτο» και ως το άριστούργημα της κρητικής μεσαιωνικής ποι- ήσεως.

Ποιός είνε ο ποιητής της δεν ξέρομε. Άπ' την παλαιότερα μόνο έκδοσί της που σώζεται, μαθαί- νομε ότι έξεδόθηκε στη Βενετία τό 1535. Είνε άρα κατά 15 έτη άρχαιότερα ενός άλλου μυστηρίου που έγραψε ο Γάλλος Θεόδωρος Δε Βέζε κατά τό 1550 και τό όποιον ο Έμίλιος Φάκουετ χαρακτηρίζει ως την πρώτην ευρωπαϊκήν τραγωδίαν. Το άριστούρ- γημα μας αυτό που με την όμορφιά του και τους άναμφισβητήτους του τίτλους, προσθέτει μια άκόμη δόξα στην Έλληνική φιλολογία, έμενε εν τούτοις ως σήμερα άγνωστο στο Έλληνικό κοινό. Γι' αυτό χαιρετίζομε με χαρά την έκδοσι της «Θυσίας του

Άβραάμ» από τόν Οίκο Βασιλείου, προικισμένην μάλιστα με την ώραίαν εισαγωγήν και τās σημειώ- σεις της Δδος Σοφίας Άντωνιάδη.

ούσης πάσης προσφορās κατ' όκάν.

Έν Άθήναις τη 1 Οκτωβρίου 1922

Ο Δήμαρχος Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Διακηρύττει ότι

εκτίθεται εις μειοδοτικήν δημοπρασίαν ή προ- μήθεια των κάτωθι ηλεκτρικών ειδών δια την συντήρησιν των εγκαταστάσεων φωτισμού πόλε- ως κατά την 10ην τρέχ. μηνός, ήμέραν Πέμπτην και ώραν 12ην π. μ. εν τώ Δημαρχείω Άθηνών και ένώπιον της Δημαρχιακής Έπιτροπής της έγκρίσεως επαφιεμένης εις τό Δημοτικόν Συμ- βούλιον.

1) Λυχνίω 400 κηρών 1)2 Βατ. Τεμάχια 200.

2) Λυχνίω 100 κηρών 1)2 Βατ. Τεμάχια 500.

3) Λυχνίω 32 κηρών τεμάχια 1000.

4) Άγωγοί χάλκινοι 22)10 χιλιόγραμμα 1500

5) Άγωγοί μεμονωμένοι 16)10 μέτρα 2000

6) Άγωγοί μεμονωμένοι 12)10 μέτρα 1000.

7) Υποστηρίγματα σιδηρά διπλής και άπλής γραμμής τεμάχια 700.

(Διαστάσεων ως τό δεύγμα και τιμής κατ' όκάν).

Η παράδοσις των άνωτέρω έστει άμετος εις τās άποθήκας του Δήμου.

Ο Δήμαρχος Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

γνωστοποιεί ότι

την 20ην Οκτωβρίου 1922, ήμέραν Πέμπτην και ώραν 11—12 π. μ. επαναλαμβάνεται εν τώ Δημοτικώ Καταστήματι δημοπρασία (Γραφείον Δημάρχου) ή μειοδοτική δημοπρασία δια την προμήθειαν του αναγκαιούσιου καθαροδ κηροδ εις την υπηρεσίαν των Α' και Β' Νεκροταφείου δια τό οικονομικόν έτος 1922—1923, δεκτης

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

γνωστοποιεί ότι την 10ην Νοεμβρίου 1922 ήμέ- ραν Πέμπτην και ώραν 11—12 π. μ. επαναλαμ- βάνεται εν τώ Δημοτικώ καταστήματι ή πλειοδο- τική δημοπρασία δια την έννοικίασιν του τέλους ή φόρου εκμεταλλεύσεως πεζοδρομίων δια την πε- ρίοδον από 1ης Άπριλίου 1923 μέχρι 30 Μαγ- τίου 1925 με έλάχιστον όρον προσφορās δρχ. 43.000

Έν Άθήναις τη 7 Νοεμβρίου 1922

Ο Δήμαρχος Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Προσκλιθόνται οι κ. κ. ύδρολόηται, όπως προσέλθωσιν εις τό Δημοτικόν Ταμείον και κα- ταλάβωσι τό αντίτιμον της καταναλώσεως ποδ- μου ύδατος τρέχ. έτους καθώς και τα τυχόν κη- θυστερούμενα εκ προηγουμένων χρήσεων, διότι εν εναντία περιπτώσει και μετά 10 ήμέρας θέλει άποκοπή ή περαιτέρω χορήγησις ύδατος.

Είσοδος εις τό Ταμείον κατά τās μεταμεσημ- βρινάς ώρας ώρισθη ή όπισθία του δημαρχικού καταστήματος θύρα.

Έν Άθήναις τη 20 Οκτωβρίου 1922

(Έκ της υπηρεσίας άποκοπής του Υδραυλικού Τμήματος)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

διαγωνισμού προς κατάληψιν πέντε (5) θέσεων έπιμελητών γ' τάξεως.

Την 7ην Δεκεμβρίου έ. έ. ενεργηθήσεται εν τώ καταστήματι του ύπουργείου Γεωργίας διαγω-

νισμός πρὸς κατάληψιν πέντε θύσεων ἐπιμελη-
τῶν γ' τάξεως. Οἱ βουλόμενοι νὰ διαγωνισφῶσιν
δφείλουν νὰ ὑποβάλουν αἴτησιν μέχρι τῆς προ-
τεράας τῆς ἐνάρξεως τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ἐπισυναπτόμενα δικαιολογητικά: 1) πιστο-
ποιητικὸν ἀρμοδίας δημοτικῆς καταστάσεως,
2) ὑπεύθυνον δήλων διὰ δὲν κατεδικάσθησαν
κτλ. 3) Βεβαίωσις σωματοκῆς ἰκανότητος ὑπὸ
δύο στρατιωτικῶν ιατρῶν, 4) δίπλωμα πρωτότυ-
πον ἢ ἐν ἀντιγράφῳ δημοσίας μέσης γεωργικῆς
σχολῆς κλπ. 5) ἀπόδειξιν καταθέσεως εἰς τὸν
γερματεῖα τοῦ Γεωργικοῦ τμήματος δρ. 30 δι'
ἑξέταστρα.

Πλείονες πληροφορίες παρέχονται εἰς τὸ
Τμήμα Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου.

ΥΠΟΥΡΓ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Εἰς τινὰς ἐφημερίδας δημοσιευσάσας τὴν ἀπὸ
5 Νοεμβρίου 1922 Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ
ἐπαναφορᾶς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ δια-
κανονισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἐκ τοῦ
ἄρθρου 4 αὐτοῦ, τοῦ ἀφορῶντος τὸν καθορισμὸν
παρ' ἐκάστῳ ὑπουργεῖῳ πενταμελοῦς ἐκτάκτου
συμβουλίου διὰ τὸν ὀριστικὸν διακανονισμὸν τῶν
ὑπηρεσιῶν, παρελήφθη ἐκ παρὶτρομῆς τὸ ὑ-
πουργεῖον Γεωργίας, ἐνῶ τοῦτο περιλαμβάνεται
εἰς τὸ ἄνω Διάταγμα.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις ἐπαναληπτικῆς δημοπρασίας πρὸς
πώλησιν χρησίμων ξύλων καὶ ὑπολειμμάτων
αὐτῶν τῆς ὑπηρεσίας Δενδροστοιχιῶν καὶ Κή-
πων.

Τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου
ἐ. ἑ. ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ ὑπουργείου Γε-
ργίας (Τμήμα Γεωργικῶν) ἐνεργηθήσεται πλειο-

δοτικὴ δημοπρασία πρὸς πώλησιν χρησίμων ξύ-
λων, καὶ τῶν ὑπολειμμάτων αὐτῶν ὑπὸ ὄρου,
οὗς οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται λὰ λάβωσιν
γνώσιν παρὰ τῷ ὡς ἄνω Γραφεῖῳ.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΙ

Γνωστοποιεῖ

ὅτι ὁ διαγωνισμὸς πρὸς προμήθειαν 585000 ὀ-
κάθων τυροῦ ἐπαναληφθήσεται εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς
II Γραφεῖον Ἐπιμελητείας τὴν τρίτην (3ην)
Νοεμβρίου ἐ. ἑ. καὶ ὥραν 11—12 π. μ.

Ἀθῆναι τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς
I. ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

ΣΤΡΑΤ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΥ

Διακηρύττει ὅτι

ἐκτίθην εἰς δημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν δι' ἐνο-
φραγίστων προσφορῶν. ἐνεργηθῆσομεν ἐν τῷ ΙΥ Γρα-
φεῖῳ τῆς Ἐπιμελητείας τὴν 11ην Νοεμβρίου ἐ. ἑ. ἡμέραν
Παρασκευὴν καὶ ὥραν 12—1 διὰ τὴν προμήθειαν (42.800)
τεσσαράκοντα δύο χιλιάδων ὄκακωσίων μέτρων ἀδιαβρόχου
(ντοκ) ἢ

500 ἀδιαβρόχων καλυμμάτων τετραπρόχων

1000 ἀδιαβρόχων καρυμμάτων διτροχῶν.

4000 ἀδιαβρόχων καλυμμάτων κτηνῶν.

400 ἀδιαβρόχων καλυμμάτων τροφίμων,

ὅ ὁ διαγωνισμὸς ἔσται κατακυρωτικὸς ἐπὶ τόπου ἢ δὲ
παράδοσις ἄμεσος.

Οἱ ὄροι συμφωνιῶν εἰσὶν καταθετιμένοι παρὰ τῷ ἄνω
ΙΥ Γραφεῖῳ, ἐνθα προσερχόμενοι οἱ βουλόμενοι δύνανται
νὰ λαμβάνωσι γνώσιν.

Ὁ Ὑπουργὸς
I. ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

ΟΙΝΟΙ

ΚΟΝΙΑΚ

ΒΟΤΡΤΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΙΝΟΙ ΜΑΡΚΟ ΟΙΝΟΙ

ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ
ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3

Γραφεία αγοράς και πωλήσεως
μεταχειρισμένων και μη γραμματο-
σήμων έπο του κ.

Ν. ΠΕΤΣΟΡΟΠΟΥ

Οίκος έμπιστοσύνης και εξαγο-
κής ευσυνειδησίας.

ΜΕΓΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΥ ΠΡΙΝΤΕΜΠΣ
Δ. ΚΑΙ Φ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΙΔΩΝ

Άσπρόρουχι διά προίκας

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΔΔΗ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τò άρχαιότερον έν Έλλάδι Χαρτοπωλείον. Έπισκε-
πήρια συγμείως.

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΑΓ'ΑΝΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΗΣ Κ'ΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΑΛΑΒΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΚΤΥΠΩΣΙΝ ΠΑΣΗΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΗΤΟΙ:

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΩΝ, ΦΑΚΕΛ-
ΛΩΝ, ΕΠΙΣΤΟΛΟΚΕΦΑΛΙ-
ΔΩΝ, ΑΓΓΕΛΤΗΡΙΩΝ, ΝΕ-
ΚΡΟΣΗΜΩΝ, ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΠΑΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΥΜΦΕΡΟΤΕΡΑΣ ΣΥΝΘΗΚΑΣ

ΔΙΑ ΚΑΘΕ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΕΙΔΟΠΟΗΤΕ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΣ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑΝ

5 ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 5

ΤΥΠΟΙΣ ΚΑΤΙΝΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ